

Incipit tractatus contra iudeos a
quodam iudeo nomine samuel editus
sermo arabice translatus autem in
latinum a fratre alfontio

Tra tractatus iste sequens qui
multum valet ad convincen-
dos iudeos de errore quem
habent in messia adhuc venturo et
observantia legis distinguitur per
viginti quatuor capitula

Primum est quatuor iudei gratul-
ter sunt percussi a deo et sint in
captivitate que potest nominari in
nomine dei

Secundum capitulum est ubi probatur
quod iudei sint in aliquo peccato pro-
pter quod sunt in dispersione et argu-
itur contra observantiam legis eorum

Tercium est quod propter iram dei in qua
sunt iudei omnes observantie legis
quas adhuc habent non sint accep-
tabiles deo

Quartum est quod iudei sint cecii et
deceptores simplicium

Quintum est quod iudei decipiant ali-
os et seipos

Sextum quod sit istud peccatum pro-
pter quod iudei sunt in ista captivitate

Septimum ubi probatur quod iste
iustus venditus pro argento sit ihesu-
sus dominus christianorum

Octavum quod post occisionem christi fu-
it facta dispersio iudeorum sicut patet
ex prophetia danielis

Sonum quod duo sunt adventus christi
Decimum de primo adventu christi
Undecimum de secundo adventu christi

quod tunc sit christus iudicaturus cum potentia

Duodecimum de ascensione christi

Decimūtercium in quo adhuc fo-
retur probatur ascensio christi corporalis

Decimūquartum de cecitate iu-
deorum eo quod non intelligunt castum
aduenisse

Decimūquintum quod cecitas mentis
et incredulitas iudeorum qua non cre-
dunt messiam in lege promissum iam ve-
nisse fuerit predicta per prophetas

Decimū sextum ubi probatur re-
probatio iudeorum propter eorum perfidi-
am et electio gentium propter eorum fide-
m

Decimū septimum de vivificatio-
ne gentium et interfectioe iudeorum

Decimū octavum quod gentes vivi-
ficate per fidem habent suas observan-
tias nove legis que pertinent ad
mundiciam

Decimū nonum de electione aposto-
lorum loco prophetarum

Dicesimum de improbatione sacri-
ficij iudeorum et electione sacrificij
christianorum

Dicesimum primum quod deus refutavit
ritus ieiunia sabbata et sacrificia iu-
deorum et elegit christianorum

Dicesimum secundum ubi probatur ab-
lectio synagoge et electio ecclesie per ul-
timum verbum quod deus dixit rebre

Dicesimum tertium quod tantus christia-
norum sit deo acceptus

Dicesimum quartum quod iudei inde-
bite reprehenduntur a christianis

Xxxv ubi probatur apostasia
iudeorum a deo Et sequitur conclusio

Nota q̄ ille libellus videtur fuisse occultatus p̄ iudeos vltra ducentos triginta sex annos q̄d coniectat ex hoc quia cū iste doctor samuel scriberet rabbi ysaac solum dixit fluxisse .**M**. annos a tpe quo p̄ t̄m̄ tū expugnāte sanctā civitatē iudei sunt dispersi. Et ideo videtur q̄ statim post illos mille annos captivitas et dispersio iudeorū iste liber fuerit conscriptus. Sed iudei videntes q̄ p̄ tot evidētia testimonia p̄phetarū. ip̄orū errores convincerentur. istū librum tanto tpe v̄diditū est occultaverūt. ne p̄ catholicos fideles ip̄orū errores possent argui p̄ contēta in libro hoc. Quā tractatus ē sub āno dñi. **M**. cc̄. tri. testimonio

Reuerendissimo in
xpō patri fratri
hugoni mgerō or
dinis fratū pre
dicatorū dignis
ac sacre pagine

professorī Cuius subditus frater alfō
tius boni hominis hispan⁹ Pro
missā obedientiā p̄mptā in oībus
semp et deuotā Cū ego p̄pter pui
tate meam et insufficiētiā non
sim tal. q̄ vob et p̄ vobis sciā v̄
possim aliqd magnū facere vel sal
tē assistere tanto patri in laborib⁹
et curis vestris que p̄ quiete oīm
et toti⁹ ordīs pace i curia sustinet⁹
Ad solaciū aliquale vestrū q̄si sub
leuamen laborū hūc librū antiq̄s
simū qui nup̄ casu deuenit ad ma
nus meas. et fuerat i antea tot tē
p̄hibo occultatus. noua trāslatioē
de arabico i latinū p̄ me imp̄ta
tū. puū encemolū vobis pater mit
to ¶ Deendū autē q̄ inter iudeos
multū gloriānt̄ illi qui arabicarū
obtinēt periciā litterarū. tū quia
ille littere sūt in antiquorū p̄horū
v̄sū satis copiose. tum quia in eis
v̄t̄p̄te paucis iudeis et pauciorib⁹
xp̄ianis notis. scribūt cōfideētius
secreta sua que volūt ab alijs ocul
tate Qua etiā de causa vt existimo
iude⁹ iste hez. cathenunin⁹ actor hu
ius libri. nō ip̄m hebreo sermone
sed in arabico ānotauit Des opor
tet q̄ tarde vel cito oīa occulta ēue
lōnt̄ iuxta sententiā saluatoris E

go vero in trāsserēdo ip̄m autoita
tes biblie ab isto iudeo inductas
scripsi in locis suis i arabico p̄ter
et latino. nō put i nostra habent̄
trāslatioē scd; beati iheronimū.
sed put iste iude⁹ eas scripsit q̄
cōposuit istud opus Et hoc ideo fe
ci ne aliquis posset michi ip̄ponere
q̄ ego in textu presūpserū aliquid
addere vel diminūē vel etiā imutāē
Et super hoc erūt omnes qui sciūt
arabiā michi testes Et hoc dico q̄
iudeus iste nostrā trāslatioē non
sequitur vt videbitur in p̄cessu. He
aut vt credo oportuit ip̄m expone
re in latino. put ipse loq̄tur in ara
bico. ei⁹ modū loquēdi q̄ tū possibi
le ē et ordiez ob̄suādō. alit̄ n̄ inter
pres ei⁹. h̄ corruptor libri sui meri
to possē dici ¶ Iudei si viderēt istū
librū i v̄traq; lingua desēptū tm̄ qui
terēt p̄ eū si viderēt q̄ autoitatis
in latino ad hoc descripto arabico
discordaret. Et tū solacio v̄rō pat
ac domine mi magē h̄ ē finis ali⁹
quē intēdo. Conseruet vs ordinē
nostro dñs ihesus castus p̄ multa
tēpora in sua gr̄a et amore. Sc̄p
tū patrisius p̄ manū modici serui
v̄rī fratris alfoncei

Repit epistola trāslata de a
rabico in latinū p̄ frat̄e al
fōcū boni hoīs hispanū ordinis p̄
dicatorū q̄ epistola cui⁹ sit educta
et ad q̄d valeat. p̄hemolū ip̄i⁹ e
pistole et narratio eius plen⁹ de
clarabūt n̄ tytulo qui est talis

Epistola quā scripsit magister
samuel israelita oriūsus de fei ci
uitate regis morochitani ad rabbi
ysaac magistrū synagoge que est
in subiulmeta in regno predicto.
Cōseruet te de⁹ o frater et pmano
re te faciat vsq; quo permanet cap
tiuitas ista nostra et cōgreget dis
phio nā et appropinquet spes nā
et signet de⁹ beneplacitū sup vitā
nostram amen **N**oui et ex p̄s sū
q; pulchritudo scie nostrū t̄pis est i
te et tu es spes nostra certificatio
nis in dubijs legis et p̄phaz tū tu
is expositionibus graciosis **U**nde
ego p̄ticeps doctrine tue desideras
tibi expono eius cordis mei super
illis que legis sunt et p̄phetarū su
per quibus anxios tū timore **Q**ua
p̄pter reuero ad habūdantē sapi
entiam tuā. et mitto tibi libellū is
tū sperans p te uolente deo in veri
tate asseruari et in dubijs declarari

Capitulū primum

Desidero dñe mi p te certifi
cari ex testimonijs legis et p̄
phatū et aliarū scripturarū q̄re nos
iudei sum⁹ gnaliter p̄cissi a deo in
captiuitate ista in q̄ sum⁹ q̄ p̄t uocari
p̄pe ira dei q̄ nō habet finē **N**ā mō
lē mille āni opleti q; p tytū suū⁹
captiuati **N**os scim⁹ q; p̄es nr̄i a
dozauerūt ydola. occiderūt p̄phas.
et legē dei abiecerūt. et p̄p̄t oēs is
tas t̄ralgressiones de⁹ nō p̄ssit e
os captiuitate nisi p septuaginta
annis i babilonia. et post temp⁹

prefatum placatus est eis et eduxit
it illos in terram suā. et secundū
scripturas ira dei tunc tēporis fuit
ualdissima sup oēs abas iras q̄s
aū ulla tēpora cōmemorat scriptu
ra. **E**t tū ut dām est pena t̄torū
p̄cōz nō fuit nisi lxx ānis **E**t nūc
domie mi ira dei q̄ i p̄sētī punie
nos nō habet t̄minū nec finis ei⁹
p̄mittit nobis in p̄phetis **S**i u
lum⁹ dicere q; ista p̄sēns ira dei
i q̄ sum⁹ sit adhuc illa ira p̄p̄t quā
fuit captiuitas illa septuaginta
annorum. et q; tunc non fuit satis
factum cōplete de peccatis predictis
p̄ p̄es nr̄os. nos fecim⁹ deū mēda
cē qd̄ abhit. qm̄ ip̄e de⁹ uer⁹ et glo
riof illi captiuitati ip̄suis p̄fatū ter
minū p̄p̄has sc; lxx ānos. vñ ta
lis nō t̄r̄ho h̄ euāgio et exasatio
ē uana nec eēt corā int̄ligētib⁹ p
ponēda **E**t si dixerim⁹ q; de⁹ illa
t̄ralniḡtione miser⁹ de vni p̄t̄ gn̄is
nr̄i et nō alij. et illos q; miser⁹ ē
t̄nsduxit ad reedificādū tēplū ut
dixit ih̄emias et q; nos sum⁹ de ill
q̄b⁹ de⁹ miser⁹ nō ē. dicēt nob̄ p̄p̄i
am q; de⁹ miser⁹ ē illozū q̄ adora
uerūt ydola et q̄ occiderūt p̄phas et
Nos uero puniat q̄ nō peccauim⁹
in p̄dictis et illozū pena fuit in cer
to t̄mino sc; septuaginta annozū. et
nostra punitio sic n̄ hēt sed; nos
certā causam. ita est longa et sine
t̄mino i q̄ pena sum⁹ mō. iā lē mil
le āni. **N**ec in lege nec in p̄phis
hui⁹ p̄ne terminū possum⁹ iuenire

Quare domine mihi cum deus puniret
patres nostros propter ydolatriam et pro-
pter interfectionem prophetarum et pena
sit nota in scriptura cum deus non puniret
bis in idipsum pro illis peccatis predic-
tis fuit pena scilicet captivitas septua-
ginta annorum. Et cum deus non puniat
universaliter nisi propter peccatum uni-
versale oportet quod post illam captivi-
tatem nos peccavimus coram deo omnes
maiori peccato quam fuit ydolatria pa-
trium nostrorum et quam interfectio propheta-
rum fuerit. ex quo deus pro illis peccatis
predicatis puniuit patres nostros an-
nis septuaginta non amplius. et quod
nos puniuit iam sunt mille anni. et
punit nos et disperdit nos propter
peccatum mundi. Quicquid tamen contin-
gat nobis. dei sumus in omni eventu.
quia nulla est excusatio predicta.

Supposito **Capitulum secundum**
ergo domine mihi quod sumus in pec-
cato aliquid in primo. rogo te quod certi-
fices me. si postquam deus disperdit nos
de iherusalem et misit nos in capti-
vitate ista longissimam seu perpetuam
propter illud peccatum autem auctoritate nostra
et propria voluntate sine speciali man-
dato dei nos in captivitate ista non
accepimus observare circumcisionem et
sabbatum et alias observantias quas te-
nemus secundum legem moysi. Nam nos
cognoscimus quod a tempore quo tyrius del-
truxit civitatem sanctam et templum con-
bussit et bibliothecas. et nos in ci-
vitate ista disperdit. et ex tunc cessa-
vit iter nostrum viginti sacrificium oblatio-

nes et holocausta. Et deus non permit-
sit nobis postea per prophetam aliquam
nec per prophetiam nec revelationem cer-
tam quod nos debemus edire in iherusalem alii
quando in statu pristino. nec mandava-
vit nobis postea quod observaremus
observantias supradictas. Videtur er-
go sequi quod nos non a deo. sed ab illis
qui erant in ira dei observantias pre-
dictas accepimus et tenemus. Et dicit
nobis aduersarij nostri. sicut vos ob-
servatis circumcisionem et sabbatum. et legi-
tis in vestris synagogis libros moysi
et prophetarum sine mandato dei. quare non
assumpsistis similitur vobis et sacrificia
et non facitis vobis sacerdotes et re-
ges et principes et vinctioes sanctas
et mensuras. et quare non edificatis vobis
altaria et cerimonias et omnia alia que
sunt in lege contracta sicut sabbatum et cir-
cuncisio et plura alia que servatis se-
cundum traditiones vestras sine manda-
to dei propria voluntate. Ex utraque pro-
te curritis in offensam dei. Et si hec
predicta facitis contra voluntatem dei. vel
si dicitis quod voluntas dei sit et bene-
placitum quod hec observatis quod tamen
ostendere non potestis. quare non obser-
vatis alia predicta que multa facere
possentis. Et si reges non permitterent
vos facere reges vel populi sub quibus
iacetis. permitterent tamen vos mul-
ta alia facere sicut permittunt vobis
circuncisionem et libros et synago-
gas et alia que tenetis. Et ad hec
domine mihi non est mihi in promptu responsio
sufficiens ut videat. **S**umus tamen

dei in omni statu qui nobis contingit. **Capitulum tertium**

Ruemimus domine mi deus loquente per os zacharie prophete dicentis septimo capitulo ubi de illa prima captivitate breui legitur. **H**ec dicit dominus deus sacerdotibus et populo terre. Quando ieiunastis et plorastis in quinto et septimo toto tempore septuaginta annorum intellexistis quod michi ieiunaretis aut ad me ploraretis. aut ego tale ieiunium volui a vobis. **I**nquit deus domine mi in verbis predictis quod dum nos fuimus per septuaginta annos in predicta captivitate quod fuimus sine lege quia ieiunium non habemus a lege sicut alias observantias. et similiter fuimus sine aratione et sine sabbato. **E**t sine dubio hec omnia non valent nobis dum ira dei manet super populum suum. **I**lla vero prima ira fuit brevis et habuit certum terminum. sed ira dei in qua sumus nunc est longa et non invenimus certum terminum in prophetis. **E**t timeo domine mi quod sicut deus in captivitate illam breviem dimisit patres nostros sine lege et sine observantiis eius. nec acceptabat ieiunia nec observantias legis eorum quousque fuit completum tempus pene eorum sex annis lxx. **D**ic in ista captivitate ultia non acceptat opera que fecimus secundum observantias legis quia constat quod nos

sumus in maiori peccato nunc quam preterita fuerunt in babilonia. **V**n nos sumus in maiori ira dei quam illi et per consequens opera nostra sunt ei minus placita et nos sumus ei magis odiosi. **E**t patet quod illi propter mortem prophetarum et quod ydola coluerunt fuerunt tantum septuaginta annis in babilonia captivati. et nos propter peccatum magnum et maximum sumus captivi iam mille sunt anni. **E**t hec captivitas domine mi sine dubio est illa quam deus per os danieles prophete vocat desolatioem. **A**u dicit nono capitulo. **V**sque ad consumationem et finem perseverabit desolatio. **P**rima captivitas vocata fuit transmigrationem quia per modicum tempus fuerunt reducti cum honore in iherusalem. **S**ed hec vocatur desolatio perpetua in qua per certo deus non miseretur nostri sicut nec miserabatur patrum nostrorum dum erant in babilonia. **E**xcepto quod consolabatur eos per prophetas qui permittebant illis liberationem. et etiam erant omnes simul. **N**obis autem nichil permittit et insuper disperdit nos deus per inveterata mundi regna. **A**tamen quicquid contingat nobis dei sumus in omni eventum. **Capitulum quartum**

Domine mi mirabile est in deo nobis. **C**otidie speramus liberationem de captivitate ista et semper de hac loquimur et de nostra reductione in iherusalem et ideo vel sumus ceteri vel deceptores simplicium

Nā constat q̄ post disperſioēz nſam
que facta eſt per tyū nō apparuit
in nobis p̄pheta q̄ nobis p̄mit
teret eductioēz. Nec etiā post capti
uitatem ſeptuaginta ānorū fuit p̄
pheta q̄ loqueretur de iſta vltima
captiuitate que nō habet finē niſi
in fine mūdi nec liberationē ab ea
niſi p̄ cōſumationē ſeculī. q̄re da
niel vocat illā deſolatioēz ſine fine.
capitulo ix. Unde timeo dñe mi q̄
tāta captiuitas nō poſſit eueire ſu
p̄ totā gēte nſāz a deo niſi p̄pter
maximā pdm̄ in deū quod maius
eſt q̄ interfeciſſe p̄phetas et ado
raſſe ydola. p̄pter q̄ peccata fuerūt
p̄ēs noſtri puniti ſeptuaginta an
nis. q̄ ſicut deus nō miſeretur nſi
i vita cū i eodē pdō p̄ſeuerem⁹. q̄
nec etiā miſereſt mortuis ex nob⁹.
Attamē dei ſum⁹ in omni euētū q̄c
qd̄ nobis euenerit. **Ca^m quātū**
Domiue mi videſt michi q̄
nos decipim⁹ alios et noſ
ipōs quia in libris legis et p̄phe
tarū inuenim⁹ deū p̄mittentē gēte
nſe liberationē et cōgregationē de
diſperſioē multiplicatē. Sed ſi be
ne aduertim⁹ om̄s p̄miſſioēs hu
iuſmōi vel fuerūt cōplete ante cap
tiuitatē ſeptuaginta ānorū. et i ip̄is
ſeptuaginta ānis. vel p̄miſſioēs fu
erūt p̄pter pctā eorū quibus pro
miſſe ſunt toto taliter impeditē. ſicut
p̄pono dicere dñe mi corā te exem
plū gratia. Iſta pauca dicuntē in e
zechiele. **Si feceritis iuſticias me**

as et mandata mea ſeruaueſtis
cōgregabo vos de quatuor ptibus
mūdi et leuabo vos et adducā vos
p̄ mare et adducā vos in domū ſcāz
reſtā. Ecce quod nobis p̄miſit
deus p̄ ezechielē in p̄dictis verbis
et in alijs locis libri eiūſdē p̄ophe
tā cōpleti ē plures ante illā capti
uitatē ſeptuaginta ānorū. et om̄s p̄
miſſioēs dñicales maiores aut mi
nores que in diuerſis locis libro
rū ſacrorū cōtinētur cōplete fuerūt
an̄ q̄ caderem⁹ in iſtā vltimā capti
uitatē que nō habet finē. mō ſum⁹
iā i milleſimo āno. nec i aliq̄ libro
p̄pharū. eius t̄minū iueim⁹. Nul
la dei p̄miſſio vbi dicit de libera
tione et cōgregationē intelligit de iſta
captiuitate p̄petua ſed de alijs tri
bulationib⁹ et diſperſioib⁹ que ſu
erūt an̄ dñs ſeptuaginta ānos. n̄
poſtea cōgregationē de diſperſione p̄
miſſa eſt nobis. Dñi oportz q̄ poſt
illos lxx ānos cōmiſerimus aliq̄
magnū peccatū p̄pter qd̄ deus nos
punit ſine termino in quo peccato
manemus et ſumus om̄s. alias de
us nō contineret miſericordiā ſuā
in ira tā lōga. Videmus p̄terea pec
ſcripturas q̄ om̄ia peccata q̄ cōmi
ſerūt p̄ēs nſi an̄ ſeptuaginta ānos
p̄dicte captiuitatis punita fuerūt.
**Et de multis hic exēpla iduco pau
ca. Peccauerūt p̄ēs nſi p̄ q̄dragi
ta annos q̄ exierūt de egypto et
p̄miſſio eis ſcā tūc i eis locū nō ha
buit. ſed in peccatis ſuis i deſerto**

mortui sunt **P**eccauit ipse moyses
ad aquas contradictionis et terra
pmissionis non intrauit. **P**ecca
uit ipse aaron et portauit penam.
Hely sacerdos peccauit et fractis
ceruicibus exphauit et posteritas
eius sacerdotio priuata est. cui ta
men dominus pmisserat sacerdotium
eternum. **D**ed huiusmodi pmissa i
telliguntur semper nisi p peccata de
mereantur accipere vt patet in ege
dauid quia carnalis posteritas ei
egno priuata est. **D**ic eia deus ve
rus et gloriofus pmisit abrahe p
semine suo terram illa i eternum
possidendam. sed frequenter pdide
runt illam ppter peccata sua patres
nostri. et frequenter illis indulge
bat deus vsq; ad istam vltimam
vicem qua pdidimus eam. **I**a sunt
mille anni. et iam non est spes re
cipiendi quia manemus omnes i
eode pcto ppter qd terra nostra p
didim. **E**t domine mi multu admi
rabile est cu omnes concordem vt
oportet q post captiuitate horu septu
aginta annoꝝ in babilone peccau
rimus contra deu peccato maximo.
et nullus est qui dicat qd sit illud
pctm. **E**t si aliqs nostru sciat aliq
liter cam et pctm ppter qd inueni
m? tanta mala null? tamē aperit pr
imo suo. nec ipemet qui cognoscit
in sua conuertit vtilitate. sed om̄s
iacem? pstrati. et videm? manifeste
q in predicta captiuitate septuagi
ta annoꝝ em̄t d? cu patrib? nris

in ppheta iheremia et alijs pphe
tis. et dedit illis ducē salathiel et
principes et sacerdotes cu quibus
exiuerunt de babilone pacta peni
tentia et placato deo. et edificaue
runt iherusalē et templa et alias
ciuitates et effudit deus copiose su
per illos misericordias suas. **I**git
domine inquam et nō cessabo q̄rere
quid sit illud tantu pctm. ppter quod
sum? in captiuitate iam sunt mille ā
ni. nec habem? regem nec ppheta
nec sacerdotē nec altare nec sacrifici
um nec vntionē nec incensum nec
purificationes. **I**mo facti sum? ab
ominabiles toti mūdo sicut deo et
contēptibiles. **I**n solo corde nostro
ē gnat supbia qua nosipos prefe
rim? toti mūdo. **E**t quid super hoc
sentia pandā tibi dñe mi. **N**ichilo
min? quicquid euemiat nobis do
mini tamē sum? **¶ Ca^m sextam**

Nunc igitur dñe mi patet q
illud pctm. ppter qd sum? i hac
desolatione et captiuitate ista. sit il
lud pctm de quo loquit? est dñs p
prophetam amos scdo capitulo
cu dicit sic. **S**uper tribus sceleti
bus israel conuertam vel et super
quartum non transferam eos quo
niam vendiderunt iustum pro ar
gento. **E**t nos domine mi secundū
doctrinam nostram docemus q iste
iustus fuit ioseph filius iacob q̄ fu
it vendit? a fratrib? suis i egipto.
et sic tenerem ego mi q sermo

diuim⁹ pot⁹ istud p⁹dm venditiois
quartu in numero pctoru siue sce
leru israel Ipi ecia xpiani quib⁹
saceroru libroru studiū vide⁹ esse
traditu a deo respōdet doctrine nre
predicte et dicunt q⁹ p⁹mū in q⁹tuoz
scelenb⁹ israel est venditio ioseph
a fratrb⁹ et scdm p⁹dm assignat
adorationē vituli in areb. et tertiū
ocisionē ppharu ppter qd tertiū
fuit israel captiu⁹ i babilone sep
tuagita annis. et dicūt q⁹ q⁹rtū sce
lus israe⁹ fuit venditio iusti scilicet
ihesu qui ad h⁹trā fuit venditus
post t⁹smigratioēz p⁹fatā septuagi
ta annorum Et si nos dñe mi vlu
m⁹ tenere p⁹fatā doctrinā nostrā et
tūdere xpianis oportet q⁹ nos as
signem⁹ in israel añ venditioēz io
seph t⁹ra scelera precessisse. si in ip
sa ioseph venditione sit q⁹rtū scel⁹
Et hoc nō pot⁹rim⁹ sustinere. quia
testimomū libri genesis est cōtra
nos. q⁹ venditionē ioseph pot⁹ p⁹mū
scelus filioru israel Et p⁹pha amos
expresse ponit q⁹rtū scelus venditio
nē iusti. ppter qd scelus sum⁹ in
captiuitate de qua loq⁹tur de⁹ et cō
minat q⁹ nos nō reducat vltra in
t⁹riā pmissiois tū dicit Et sup q⁹
tū nō transerā eos q⁹ vendiderūt
iustū p argēto Et manifeste appa
ret michi q⁹ p isto q⁹to pctō vendi
tionis sum⁹ puiti. iā sūt mille an
ni in quo tēpore nichil p⁹fecimus
inter gentes nec est spes p⁹ficiendi
amplius **Capitulu septimū**

Expaulesco domine et timeo
q⁹ iste ihesus quē colūt xpi
ani sit ille iustus venditus p argē
to scdm amos ppheta. Et timeo
q⁹ de ipō sint hec q⁹ michi occurrūt
testimonia propharu. et illa eisdē i
doctrina sua valde apparēter appli
cant xpiani. ysaïas propheta dicit
p⁹mo capitulo De genti prauē fili
is sceleratis qm ipi elōgauerunt
se a deo et blasphemauerūt scdm e
ius et inclinatū sunt retrorsū Itē i
dē dicit Sicut ouis ad occisionem
duct⁹ est q⁹ nō apert os suū Itē vic
habens dolozē et scines infirmitatē
Itē fuit despect⁹ et prop⁹ hoc nō
reputauim⁹ eū Itē oblat⁹ ē quo
mā ipē voluit Itē de angustia et
iudicio depositus est Generatio ēz
eius quis enarrabit. Et propter
culpam populi mei transi. xi eū Et
dabit iniuriatores pro sepultura
z diuites p morte sua Et timeo do
mine mi q⁹ iniuriatores fuerūt pa
tres nri. z diuites. herodes pylat⁹
ānas cayphas sicut dicit dauid p
pheta Cōsurrexēt ēges terre o⁹ria
deū et o⁹ria xpm eius. ēges sicut p
dicti et maiores patres nri. Et ti
meo domine mi q⁹ iste ihesus sit il
le cōmutatus et vendit⁹ pro argē
to De q⁹ ayt propheta zacharias z a
mos z alij prophete. de q⁹ z dicit ysa
ias propheta 43° capitulo. Depo
net omēs iniquitates nras et orabit
pro iudeib⁹ Timeo etiā dñe mi
q⁹ iste ihesus sit ille iustus de quo

dicat dauid in psalmo 93°. Delectati sunt in animā iusti et sanguinē innocentē destruxerunt. et propter hoc destruet illos deus et disperdet illos dominus deus noster. **T**imeo etiā domine mi quod iste sit ille iustus de quo loquitur iheremias propheta capitulo nono cum dicit homo est et quis intelligit eum. **I**tem iheremie quarto in tremis. Spiritus vultus noster spiritus deus captus est pro peccatis nostris cum diximus in umbra tua vivimus. **T**imeo etiā domine mi quod iste ihesus sit ille iustus de quo dixit deus per os zacharie prophete capitulo xiiij°. **D**icet enim in illo die que sunt iste plage in palmis tuis. **E**t respondebis. **D**ixi plagatus sum et in medio domus mee inter illos qui dilexerant me et levavit enses pastor meus contra me. **I**dem in capitulo 12°. **A**spiciet ad me et in die illa et in illum quem transierunt et plangent super illum quasi placentum virginum. **T**imeo etiā domine mi quod iste sit iustus ille de quo dicit abacuc propheta capitulo tercio. **C**ornua in manibus eius ibi abscondita est fortitudo eius. **E**t cum propheta concordat evangelium christianorum ubi de morte ihesu narratur et dicitur cum autem remissent ad cristum iuenerunt eum iam mortuum et extendit unus ex eis lanceam suam et transixit eum. **P**aveo domine mi quod iste sit ille iustus de quo dicit abacuc propheta capitulo tercio. **E**gressus es domine saluare po-

pulum tuum cum propro tuo. **C**apitulum octauum

Paveo super hijs domine mi et timeo quod iste ihesus sit iustus interfectus sine peccato de quo loquitur ysaias propheta et quod iste sit ille iustus venditus pro argento propter quem dixit dominus per amos propheta quod in testimonium gratia sceleris non transferret eos in terram promissionis. **A**mplius videt etiā domine mi dauidis propheta que scribitur. 9°. 11°. completa esse ubi dicit. **P**ostquam consummate fuerit septuaginta due hebdomade occidetur spiritus et tunc veniet populus cum princeps venturo et destruet civitatem et domum et consummabit et contaminabit eam et auferet sacrificium et erit consummata destructio desolationis perpetue. **E**t ideo non est dubium domine mi quoniam destructio desolationis perpetue sit captivitas ista in qua nos sumus. iam sunt mille anni. **E**t apte dominus dicit per prophetam quod erit desolatio perpetua post occasionem cristifiaut est desolatio nostra postquam ihesus fuit occisus. **N**ec comminatus est nobis deus nisi propter occasionem christi. **E**t si voluerimus dicere quod ante mortem ihesu fuerimus in desolatione ista. vident nobis christiani quod ante illam mortem non fuit desolatio nisi septuaginta annis. et post hoc fuimus reducti in terram promissionis. et fuimus apud deum in gratia et honore. **C**erte domine mi ego non video euasione contra prophetiam istam. quod de factum probat

nobis q̄ post q̄ a reedificatione tē
plā fuerunt cōplete septuaginta
ebdomade qui sūt anni acc̄ p̄p̄n̄
tūc fuit ihesus occisus a patrib̄
n̄ris. et postea venit dux scilicet ty
tus et popul̄ scilicet roman̄ et fe
cerūt nobis scd̄z p̄phetiā istā. ho
die sunt mille anni Et nichilomi
n̄ si est ita. dei tamē sum̄. et i ip̄o
speram̄ Et si dicam̄ q̄ xp̄us ven
turus est et nōdū venit. et rehabeti
mus terrā p̄missiois. et reedifica
bim̄ ciuitatē. et habebim̄ gratiā
et honorē in terra n̄ra et ista deso
latio nō erit p̄petua Respōdebūt
nobis xp̄iani adhuc ergo manet
nobis occasio p̄pi et aduentus tyti
et popul̄i romani. et desolatio p̄pe
tua p̄ior ista i qua iam sum̄ mil
le annis. Deu me mi dñe non est
excusatio nec euasio cōsona Sed
tamē q̄cqd̄ contigat dei sum̄ in oī
casu. et i eo speram̄ **Ca^m nonū**
Et timeo dñe mi q̄ iā xp̄us ve
nit et cōpleuit p̄mū aduen
tū suū. q̄a in scripturis n̄ris iuveni
m̄ duplicē aduentū eius. **Prim̄**
aduentus p̄pi scribitur a p̄phetis
q̄ erit i paup̄tate et hūilitate **De**
tūdus erit in glōria et maiestate
Et de vtroq̄ ei⁹ aduentū p̄ponā e
a que michi occurrūt **De p̄mo ad**
uentu dixit dñs per os zacharie p̄
phete capitulo nono **Verare** siba sy
on. ecce p̄ceptor tu⁹ venit paup̄ e
quitans asinū **Et in isto aduentu**
describit eū ysaias de spectū. et da

niel occisū. et zacharias et amos
venditū **Cū** autē cōpleta iā fuerint
oīa q̄ in isto libello cōscripsi et des
cribā. nō reputauim̄ id est cogno
uim̄ cū sicut dicit ysaias p̄pha s̄
desse. im̄ eū et fualuim̄ contra
eū **De** gloria eius et maiestas e
ius erit manifesta in secūdo aduen
tu eius. quādo ignis et flāma pre
cedēt eū et ex ardescēt et inflāma
būt i circuitu eius omnes iūmicos
eius sicut dixit deus p̄ ora p̄phaz
dauid et ysaię **Et** timeo dñe mi. q̄
xp̄us non iudicabit aliter q̄ cū ig
ne ad mortē q̄a nos interfecimus
oīs p̄phetas q̄ annūciauerūt no
bis de illo put de⁹ testificauerunt con
tra nos p̄ os helye p̄phe in q̄rto li
bro regū **Et** sic interfecimus istū
iustū p̄pter quē sum̄ in ira dei sine
fine. et tamē dei sumus in omni ca
su **Capitulum decimū**

Domine mi. deus apte descri
bit duos aduentus p̄pi p̄ os
ysaię p̄phe. capitulo 41. cum dicit
Cōsurge cōsurge brachiū dñi: bis
dicens cōsurge p̄pter duplicē eius
aduentū **Et** singillatī et clare des
cribit p̄mū p̄pi aduentū q̄tū ad pas
sionē et deiectionē capitulo 40. et
43. p̄ totū. et specialit̄ cū dicit **Vi**
dim⁹ eū et n̄ erat ei species neq̄ de
cor et **Prim̄** aduentū ei⁹ describit
ysaias caplō nono cū dicit. **Par**
uulus natus est nobis **Et** subdit
aduentū eius scdm̄ cū dicit **Et** voca
bitur fortissim̄ gygas potēs. sup

thronū dauid sedebit vt cōfirmet
eū amodo ⁊ vsq; in sempiternū:
zacharias autē p̄ph̄a describit eū
paup̄tē ⁊ sedentē super asinum ca
pitulo nono. Quid est aliud hoc
nisi q̄ iste p̄ph̄a describit primū
eius aduentū in humilitate. ⁊ ysa
ias sc̄dm̄ eius aduentum cum pote
tia et maiestate. Sic etiam descri
bit eū daniel capitulo septimo v
bi dicit Considerabam et ecce ī nu
bibus celi in similitudine filij homi
nis venientem et appropinquabat
ad antiquum diem et sedet co
ram ipso. et datum est ei regnum
et honor et potestas. et omnes gē
tes et lingue adorabūt eū. potes
tas ei⁹ potestas eterna n̄ deficiens
et regnū eius manebit in eternū.
Et manifestum est domine mi q̄
xp̄s in secūdo aduentu sedebit an
tiquū diem qui est deus ad
iudicandū sicut sedit in primo ad
uentu ante patres nostros iudeos
vt iudicaret. Et istos duos adue
tus messye id est xp̄i inuit dauid
p̄ph̄a in psalmo cū dicit. Quo
mā venit quomā venit iudicare ter
ram. Propter primū eius aduentū
qui fuit simplex dixit quomā ve
nit. Propter sc̄d̄ qui erit cū pote
tia dixit quomā venit iudicare ter
ra. De sc̄do eius aduentu loquitur
zacharias p̄ph̄a capitulo decimo
quarto cū dicit Imp̄met vestigia
pedū sup̄ montē olivarū et cetera.
Et nos dñe mi dicim⁹ q̄ deus in es

sentia sua et natura non habeat pe
des nec carnē nec illa que corporis
sunt. sed pedes habere queit natūe
humane corporee. Dicit etiā da
uid p̄ph̄a quod est supra allega
tū loquens de sc̄do eius aduentu.
Ignis in cōspectu eius exardescet
et in circuitu eius tempestas vali
da et cetera. Sed nos non dicim⁹
q̄ deus sit circūscript⁹. vel q̄ alī
quid possit esse in circuitu eius in
q̄tū est deus sed iste auctoritates
similem habent veritatem ad h̄te
ram in isto iusto quē p̄ph̄a descri
bunt nunc loquentes de eius hu
militate. nunc de illius maiestate.
Et de hoc loquit malachias capi
tulo tercio cum dicit Ecce domin⁹
veniet et quis poterit stare ante
aduentum ipsius? Ipse enim qua
si conflans et sedebit et liquefaci
et argentum et aurum. Ecce iust⁹
ille qui fuit iudicatus qualiter ve
niet in secundo aduentu eius. Et
attēde domine mi qualiter de scri
bit eum p̄ph̄a in eodē capitulo
sc̄d̄ tercio cum dicit. Tunc ego
veniā et conterā eos in iudicio. et e
ro testis velox super adulteros et
malos et puros et sup̄ illos q̄ de
fraudāt mercē mercenarij et hu
miliant viduas et pupillos et op
p̄mūt p̄ginū ⁊ paup̄tē. Et ideo
dñe mi describit eū ezechiel p̄ph̄a ca
pitulo tricesimo octavo vbi loquitur de
pastorib⁹ et ouib⁹ et dicit. Ego se
pavi ab eis sc̄d̄ iustis t̄n̄sgressoēs

et incredulos **D**ñe mi ecce q̄ i 2° ad
uētu sep̄abit incredulos de medio
iustoz sicut dicit malachias et e
zechiel clāe **E**t i p̄mo aduētu neō
cognouit eū quia nō exibat limi
tes huāne nature sicut dixit de⁹ p
os ysaie p̄phete capitulo 43°. **E**t
cū nīq̄s deputatus est. et p̄pter h̄
nō reputauim⁹ eū **E**t iheremas di
cit capitulo 19° **I**p̄e est homo et
quis scit eū **E**t domine mi sic patz
q̄ patres nr̄i i p̄mo aduētu mel
sye defecerūt et errauerūt. et p̄p
ter hoc nos sum⁹ in ista captiuitate
que nō habet finē. **E**t tamē q̄c̄qd
cōtingit dei sumus et in ip̄so spera
mus **Capitulū vndecimū**

Ita domine mi timeo q̄ iste
iudex q̄ iudicatur⁹ ē cū potē
tia in aduētu suo scdo q̄ ip̄e fue
rit saluator in aduētu suo primo
omniū qui crediderūt in eū. quo
niā p̄pheta dicit de eo **N**otū fecit
deus salutare suū. in cōspectu gen
tīū reuelauit iusticiā suā **A**d huc de
ip̄o dicit ysaias p̄pheta capitulo
duodecimo **D**aurietis aquā de pisci
na saluationis. q̄s dicitū secūdu vi
dere meū intelligitur de baptisimo.
nā i p̄mo aduētu saluauit per a
quā. et in secūdo iudicabit p̄ ignē
Et de isto saluatore dicit domine
mi in iob capitulo deānono **D**eo
q̄ redēptor meus uiuit. et i nouissi
mo die de terra surrecturus sū. et i
carne mea oculi mei videbūt deū
meū. **A**tende dñe mi q̄ istum sal

uatorē uocat bñ. cōstat autē q̄ om
ni h̄ carnis nō videbūt dei essentiam
Dabem⁹ autē scdm̄ scripturas q̄ sal
uator est iste iustus de quo est ser
mo qui solus potest dici ver⁹ iust⁹
quia nullū fecit pctm̄. scdm̄ q̄ de il
lo testificatur de⁹ p̄ os ysaie p̄phete
q̄ pctm̄ non fecit nec dolus inuen
tus est i ore eius **E**t nec de moyse
nec de aliquo p̄ph̄az dicitur q̄ sit
saluator iustus sine pctō. q̄a moy
ses peccauit et om̄s alij p̄ph̄e pec
cauerunt sicut et nos **E**t sicut vs
scitis dñe mi idcirco nullus eorum
uocatur saluator iustus in scriptura
sed istud nomē est isti soli seruatiū
Et sine dubio nullos saluat nisi q̄
os qui credūt p̄mū aduētu suū.
et illi q̄ nō credunt nō habent cau
sam aliā q̄ saluentur ab eo in se
cūdo aduētu eius. sed digni sunt
morte. q̄a si illi digni erant morte
q̄a nō crederūt moyse et nō obe
diebant ei q̄ fuit peccator. q̄to ma
gis digni sunt igne illi q̄ non cre
dūt vel q̄ blasphemāt iustū istū et
dñm q̄ pctm̄ nō fecit vnq̄ **Ca^m**

Dñe mi iueim⁹ scriptu **xiij**
ris q̄ p̄ps exaltabit a terra
ad celū. et pauco q̄ istud c̄pletū sit
i isto iusto q̄ fuit m̄fect⁹ a parenti
bus nostris **E**t de ista exaltatione
ei⁹ dicit dauid p̄ph̄a i psalmo 13°
D magnates aperite portas prin
cipatus vr̄i et eleuamini porte eter
nales et introibit rex glorie **E**t attē
de dñe mi quid ē sp̄p̄det illi āgeli

in celo **Quis est iste princeps glori**
e? **Et rñdet ipē ille Domin⁹ v**
tutū fortis in bello **Et cōstat domi**
ne mi q̄ iustus iste dominus v̄tutū
non habuit bellū nisi in primo ad
uentu suo quia quādo sedebit ad
iudiciū et ignis exardescet in cir
citu eius et inflāmabit in circu
itu inimicos eius et cōflabit iustos
p̄ ignem quasi argentū ⁊ aurum
et hoc in vltio eius aduentu. nul
lus tūc p̄habitur contra eū nec
locus est pugne. **Adhuc de istius**
iusti exaltatiōe dicit ysaias p̄phe
ta caplō sexagesimo tercio. **Quis**
est iste qui venit de edom tinctus
rubris vestibus de bosra? **Quis est**
iste formosus in stola sua? **Et rñ**
det iust⁹ iste **Ego qui loquor iusti**
ciā et saluator ad saluationē. **Et**
dicūt ei angeli **D domine quare er**
go rubzū est vestimentū tuū sicut
calcantis tozularē? **Et respondet**
illis dicens **Tozular calcavi sol⁹**
et non erat homo mecū **Vide q̄ p̄**
p̄re domine mi loquit̄ ysaias. **Et**
timeo q̄ ista responsio p̄pi ad an
gelos non t̄git nisi nos. maxime
cū dicit **Calcavi eos in ira mea do**
nec aspersi sūt sāguines eozū sup
vestimenta mea et inquinata sunt
omnia vestimēta mea. sed dies vl
tioniis in cordibus meis et annus
ētributionis mee v̄nit. **Quid er**
go possum⁹ sperare in isto iusto do
mine mi. vbi scimus ipm̄ angelis
de nobis fuisse cōquestum in celo

et notificauit eis q̄ ipse calcauerat
tozular solus? **Et quid aliud cal**
cauit ipse in ira sua nisi nos qui
post bellum quod habuit nobiscū
in primo aduentu suo p̄strati sui
mus ab eo et calcati? **Jam sūt mil**
le anni. **Et adhuc restat in vltimo**
aduentu suo dies vltiois et ann⁹
retributionis in corde suo **Vtinam**
domine mi quādo interfecimus ysa
iam deleuissem⁹ auctoritatē p̄dicē
tam de p̄phetia sua q̄ nūq̄ legem
tur ab aliquo. **Et quod dauid v̄**
tat bellum cū dicit. domin⁹ virtutū
fortis i bello. hoc ysaias v̄tat toz
ular **Deu domine mi nos bibim⁹**
mustum istud de quo dixit etiā ia
cob patriarcha et p̄pheta vt habe
tur in libro generationis creatura
rum capitulo q̄dragesimonono cū
loquitur de iuda. **Lauit stolam**
suā in sanguine v̄ue sicut factū est
a nobis in primo aduentu messi
e. **Sed quid erit in aduentu eius**
vltimo quādo omnes homines sta
bunt coram eo iudicantē? **In ac**
citu eius erit ignis paratus ad to
uorandū illos contra quos tulerit
sentētiā **Tunc nō erit tēpus bel**
li. nec iam in tozulari calcabit̄ q̄
iam exiit **Non est locus penitēdi**
nec refugii sed iusticie vt sicut ipē
iudicatus fuit sine peccato q̄d inue
nit̄ in eo. sic etiā iudicet peccatores
Dixit autē d̄m p̄phia salomois
p̄uerbiorū v̄ndecio. **Cū iust⁹ reci**
piet iudiciū vbi erūt ipi⁹ ⁊ p̄ccōr⁹

Un si iustus vix saluabitur qd de ipio erit. **Capitulum de amittere**

Ulter tunc domine mi qd hec que dicta sunt testimonia pphetaru phibentur de illo iusto scilicet qd venditus fuerit p argento vt dicit amos. qd calcauerit torcular vt dicit ysaias. qd gesserit bellu tu patribus nris sicut dixit dauid. qd captus fuerit in partibus nostris sicut dixit iheremias. qd vulneratus fuerit in palmis suis sicut dixit zacharias. sup cuius veste misse sunt fortis sicut dixit dauid. qd ascenderit in celu sicut dixit idem ppha et alij. **Et** cu non conueniat deo in essentia sua siue in natura diuina. scdz qua nec resurgit. nec exaltat nec sedet nec descendit. sequitur igitur necessario qd ia uenerit iste iustus. cuius nature corporee hec predicta et similia poterat conuenire. **Si** aut tibi uidetur forte duru credere dne mi qd homo corporeus ascendat in celu. audi autoritates et exempla q in de occurrunt de scripturis nris. **Et** super hoc dixit dauid ppha de illo. ascendit dñs in altu et saluauit captiuitate. de dit dona hoib. **De** ascensione ecia eius dixit dauid ppha i ps 68. **Jubilate** deo et glorificate nome eius iter faciet ei q ascendit de partibus orientis dñs nomen illi. **Et** hoc domine mi dixit dauid de illo in psalmo illo que tu habes in corde. **Jubilate** dño q ascendit sup thronu celi ad orientem. **Et** de illo

dixit amos ppha caplo nostro. domini n est q et inuicem in celo sede suam. **De** ipso dicit ecia dauid. **Ascendit** deus in iubilo. et dñs in voce buccine. **De** ipso dicit ecia aggeus ppheta tercio capitulo. **Vidi** dominu vel homine ascendente de corde maris et puenit vsq ad celu. **Dixit** ecia moyses de isto i cantico. **Leuabo** ad celu manu mea de utro caplo 32. **Dicit** ecia de isto ps. i. is caplo 21. **Consurge** consurge brachiū dñi. **De** isto dicit et anna mater samuelis pphete capitulo secundo pmi libri regu. dñs dabit ipiu regi suo et sublimabit cornu xpi sui. **Dauid** ecia dixit. **Ascendit** dñs sup pennas ventoru. **Et** hec autoritates occurrunt michi ad pbanda exaltatione xpi corpale vsq ad celu. et sunt plures alie qs tu domine mi bene scis. **Nunc** aut aliqua exempla adducam de nris. qa videt multis ex nobis inconueniens credere. qd ho i corpe ascendet in celu et h e ppter inconsideatione. **Na** i lege nra et pphetis inuenim q de glorios et uer assumpsit de tra et eleuauit plures viros sanctos patres nros. **Et** si de istis non dubitam ppter eoru sanctitatem et ppter testimoniū scripture que dubitabim de ascensione istius iusti i corpe et i aia cui scriptura phibet mai qd illi testimoniū scitatis et qa durus bellu sustinuit secudu pphetas et plures temptaciones mudi qd aliquis de pdictis. **Et** ptea domine

mi sine exempli positione sanctis
q̄ machusale et enoch iusti et he
lyas ppheta fuerunt assumpti a
deo de mundo isto in corpibus suis
De moyses etiā non est dubitādū
quā sit in celo in corpore et in ani
ma vt dicitur deuto. triagesimo q̄z
to capitulo **D**ixit dominus ad mo
ysen. ascēde ad me in mōtē nebo et
morere ibi **E**t ascēdit montē moy
ses et mortuus est ibi. et nesciuit
homo sepulchrū eius vsq; i hodi
ernū diem **E**t quid significat q̄ se
pulchrū eius ignotum est in terra
nū ipse fuerit ppheta maior et sac
tior alijs. nisi q̄ deus resuscitauit
eū et assumpti in corpore et ani
ma sicut alios iustos predictos as
sumpsit et eleuauit ad locum vbi
sunt **N**ec nos mirari debemus sup
hoc scilicet q̄ aer iste leuis et sub
tilis possit portare corpora grossa
et ponderosa. q̄a nos scimus q̄ aq̄
que est in tartaro similis aeri quā
do placuit potentie omnipotentis
portauit filios israel in eorum exi
tu de egipto **E**t quādo fuit acceptū
deo sacrificiū ignis descendit de ce
lo et eleuando portauit corpora pec
catorū et hominum qui offerebantur deo
Moyles et helyas pphetauerūt de
isti iusti eleuatione et alij pphete
Vnde non oportet q̄ simus credē
tes circa eleuationem dictorum sanc
torum et simus increduli circa ascē
sionem istius iusti et domini ad ce
lum de quo sunt tot testimonia p̄

pharū in scripturis sicut dictū ē et
plura q̄ iduci possūt q̄a satis appa
ret q̄ deus assūpsit p̄dictos scōs da
q̄b̄ nullus dubitat. vt ad fidē dispo
neret corda hoīm. vt de ascēsiōe is
tius iusti non dubitarent **E**st autē
alia causa quare de ipso dubitant
patres nostri et dubitauerunt quā
a aduentus eius primus fuit ocul
tus et insolitus sicut dicit ysaias
Ipse est homo et quis cognoscat
eum? **Q**uia ipse ppheta etiā di
cit **V**irgo concipiet et pariet filium
Vbi aduertendū est q̄ tacet de pa
tre. et p̄pter hoc scādū q̄ alibi di
cit non reputauim⁹ eū **I**heremias
etiā in capitulo triagesimo p̄mo di
cit **D**ignū nouū creauit deus sup
terram. mulier circūdabit vix gram
o vtra sui. **D**icitur etiā michee ca
pitulo quinto. **P**rop̄ hoc dabit e
os deus vsq; ad t̄ps in q̄ partēs pi
et **E**t notādū q̄ ppha nō fecit hic
mentionē de marito hui⁹ p̄tuen
tis cū inuuit istius iusti natiuita
tem. quia solus natus est p̄ter so
litū modū carnisq; carnalē q̄ est ex
mare et femina sicut de isto p̄dixit
deus p̄ os ysaię caplo nono cū dicit
Audite domus iacob. deus dabit vō
bis signū. virgo concipiet et pariet. **O**m
nes autē alij qui sancti dicti sunt
nati sunt de femina et viro carna
liter concepti in peccato et omnes
fuerunt peccatores. **E**tiam ipse
moyses sac̄ oib⁹ p̄phis peccauit
et confitebatur p̄ os suū se peccasse

de iusto aut isto dicit deus p os y
saie ppheta capitulo 43. q nūq
peccauit nec inuentū est mendaciū
in ore eius. de alijs aut scis oibus
Dicit de p os iob capitulo 24. In
omnibus sanctis eius nō est inue
tus q̄s sine pctō vel p̄uitate Et ihe
remias ppheta dicit capitulo 1. 8.
Corda oim praua **Ca^m 19.**

Timeo dñe mi q̄ sit cōpletū
in nobis qd̄ dixit de p̄ ysa
ia ppheta. Cecitas cecidit sup̄ isra
el q̄sq; intrauerit gētū plerū
to Et iterū dicit capitulo sexto Au
dientes audient et nō intelligēt
et videntes videbūt et non cognos
cent quia corda istius gentis sūt
ingrossata. Et in eodē capitulo ad
dit adhuc **Excreta domine et r̄ pu
li hui⁹ et obtura aures eius ne for
te addiscant et cōuertantur ad me
et sanē eos. Et dixit ysaias Usq;
quo dñe? Et dixit de? Quousq; ci
uitates sint deserte et maneant do
mus sine habitatore Dixit etiam
daniel Laude sermones et iuolue
ppheciā Et iheremias 1. 8. capitu
lo Patm iude est scriptū silo ferre
o in lapide adamātino et ^{capitū}
sup̄ latitudinē cordis eorū Et ihe
remias capitulo octauo Nilū⁹ hi
rūdō et cyonia sciūt tps aduēt⁹
sui. popul⁹ autē meus nō cognouit
Et hoc omnia dicta sunt pp̄ nos
dñe mi q̄a nō cognouim⁹ aduētū is
tius dñi. Et de nobis dñs dixit
p̄ ysaiā capitulo 62. **Elongate fo****

ras gētē cecā et habentē oculos. sūt
dā et habentē aures **Ece om̄s gen
tes cōgregate sunt Et qd̄ voluit di
cere pph̄a p̄ hec v̄ba. nisi q̄ nos
reppulit de q̄a non cognouim⁹ ad
uentū istius iusti sancti eius. et cō
gregauit gentes ad se in fide loco
nr̄i. Dup̄ quo admiratus dauid i
psalmo 136. dixit **Hec est muta
tio dextere excel̄i. Nos tamē dei su
mus in calū nr̄o et i capitate ista
que non habet finē in qua fuim⁹. et
iā sunt mille anni. et cū hoc tamē
nō ita male accidit patrib⁹ nostris
q̄ adorauerūt ydola et q̄ occiderūt
pphetas et trāsgressi fuerūt ex to
to corde suo **Ca^m decimūquātū******

Timeo domine mi pp̄ hoc
q̄ hoc nō credim⁹ in isto ius
to q̄ idcirco accidit nobis. et cō
pletur illud quod dixit de p̄ os y
saie capitulo vicessimono **Eit w
bis ppheta tāq̄ verba libri clau
si qui dabit̄ lectori et dicet **Iste li
ber clausus et nescio quid est i isto
Tūc dabitur nesciētī l̄as et dicet
nō sū lector. Et q̄ clausura est ma
ior dom̄e nr̄i q̄ clausurā q̄ de clau
sit corda nostra iam mille annis.
Nec possum⁹ cognoscere ppheciā
nob̄ traditā a pphetis post aduen
tū istius iusti Propter quod ut a
libi dicitur per eūdē pphetam de
solabit̄ iherusalē et cōruet dom⁹
sancta Dixit etiā capitulo primo
Terra vestra deserta. ciuitates vr̄e
lucense sūt igni et p̄manebit syō****

sicut turgurū in vinea dissipata fi-
cut hodie domine mi est et fuit iā
sunt mille anni **Dixit** etiā ysaias
vicefimo quinto capitulo **Domine** de-
us exaltabo nomen tuū quomā pō-
suisti ciuitatē in tumulū et domū i
cōfusione. vt nō sit vsq; in sempi-
ternū **Et** caplō tricesimo. **Cōtere**
populus cōfusione vasis fictilis in
quo nō remanet pars ad portādū
carbonē ignis. nec ad haucndam
guttā aque **Cōpletū** est etiā domi-
ni qd̄ dixit damiel capitulo nono
Postq̄ occisus est xp̄s remane-
bit desolatio p̄petua **In** qua desola-
tione fuim⁹. iam mille anni sunt.
Dicit etiā ysaias capitulo 29° he-
licta est in vrbē solitudo et silebit
terra vsq; in sempiternū **Dixit** e-
etiā ihēmias capitulo sexto **Argentū**
tū ēprobū vocate illos q̄a de⁹ p̄ccat
eos **Dixit** ysaias 40° **Ambulate** i
lumine ignis v̄stri et in flammis
quas succenderit vobis in quibus
flāmis fuim⁹ mille annis. **Dixit**
etiā amos capitulo quinto **Dom⁹**
israel cadet. et nō est q̄ erigat eā.
Et videtur michi dñe mi qd̄ de⁹ in-
duxit nos in istā ruinā post aduē-
tū isti⁹ iusti. postquē null⁹ p̄pha
surrexit i nobis nec surget. quia
sic p̄phetatū est nobis qui mane-
mus in incredulitate nō ēcipientes
fidē illius sed negantes **Dixit** etiā
am osee capitulo primo **Acubuit**
inuhet sup̄ t̄rā et pepit. et dixit de-
us **Voca** nomen eius sine mīa q̄a

nō miseret⁹ populo huic **Et** sic de-
us p̄ccat nos et nō miseret⁹ nū
vt egypti sumus. iā sunt mille āni
Que vtilitas ergo ē nob̄ h̄re legē
et circūcisioē et sabbatū? **Dixit** e-
etiā ysaias caplō quingēsimōta-
o **Educ** foras populū ceū. sicut e-
duxit nos de terra nostra de⁹ verus
et gloriofus. iam sunt mille annia
Dixit etiā capitulo vicefimo sexto
Verus error abiit **Et** quid est an-
tiquū mi lex nostra que recessit
a nobis dñe mi tū rego cū sacrifici-
o cū incēso cū altarihus. et quid p̄-
ius poterat nobis euenire? **Quid**
est ergo quod nos expectam⁹? **Imo**
videmus qd̄ nos disperdit de⁹
p̄ quatuor p̄tes mūdi in dispersio-
nē sic p̄dixit nob̄ moyses ysaias et
ihēmias et alii p̄phe **Et** tñ nos dei
sum⁹ et ad ipm̄ eaurim⁹ oī euēti-
Et **In** meo dñe mi **Ca^m 16**
Cū de nob̄ dicamus nos nos
ego et ego etiā sum et nos sumus
filij iacob et filij israel qd̄ iam cōple-
tum sit illud quod dixit de⁹ p̄ os
ysaie p̄phete caplō vicefimonono
Interficiet te deus o israel et voca-
bit seruos noīe alieno. **Paueo** do-
mine qd̄ de illis suis sum⁹ q̄b⁹ ip-
si dēt nomē illud sed qd̄ dicit dñs
i deuto. 28°. **Erūt** gētes i capite et
popul⁹ incredul⁹ i cauda. sicut nos
fuim⁹ iā mille ānis **De** ill etiā di-
cit ihēmias ca^o sexto **Replebit** t̄rā
fide dei et redūdabit sic aq̄ maris.
Et de illis dicit salomon p̄pheta

tercio egū octauo capitulo i orōne
dñe deus tū ueniet a hemigena i do
mū sanctā tuā et iuocauerit nomē
sanctū tuū bñdictū. exaudies eū
dñe de⁹ me⁹ ut discant vniuersi no
mē tuū timere sicut populus tuus
israel In quo ergo dñe mi gloria
mur et quare cōpim⁹ gentes. ex
quo salomō ppheta fecit eos pti
cipos in timore dei et in domo sanc
ta nobiscū. Et forte nos tāq̄ in
dignos eiecit de⁹ de domo illa. et de
dit eā istis Et de illis etiā dixit da
us p moysē i q̄rto libro legis scz i
numeris capitulo iq̄. hec dicit do
min⁹ deus. Replebitur tota terra
gloria domini Et de ipis dixit da
uid psalmo 11. Preuenient et con
uertēt ad dominū vniuersi fines
tē et mille gnatioēs. De ipis eti
ā dixit ysaias ppheta caplo 60. Do
min⁹ sancta ueniet lumē tuū ⁊ glo
ria dñi sup te orta est et ambula
būt gētes in lumine tuo et reges i
splendore ortus tui. Leua in circui
tu oculos tuos et uide. om̄s iste gē
tes cōgregate sunt. uenerūt tibi Fi
lij extranei edificabunt muros et
pncipes eorū seruient tibi Et q̄ illi
illi filij extranei dñe mi. nisi q̄ ser
uendo ydolis erant extranei a deo
ipi et pncipes et reges eorū. de qui
b⁹ deus dicit q̄ ambulabūt in luce
domus sancte. et nos extram⁹ in te
nebris extra illā. iam sunt mille ā
ni Dixit adhuc isē ppheta de illis
Ecce gentē quā nesciebas uocabis

et nationes que te nō nouerūt ad
te uenient. sicut de facto uidem⁹ h̄
die Jā sūt mille anni q̄ xp̄s no
bis pmissus scdm legē nobis da
tā uenit. et gentes que legē nō no
uerūt. uenerūt ad eū. et ipē dedit
eis legē nouā purā et sanctā. Ad
huc capitulo 21. Cōcordauerunt
gentes et reges eorū cōgregati sūt
i fide dei. Et timeo de illi fuisse dic
tū dñe in eodem capitulo Cōgrega
mini et uenite omnes qui saluati
estis per deū ex gentibus. Et de ip
is dicit ysaias caplo 61. Que
siuerūt me q̄ n̄ iterrogabāt me et
inuenerunt me q̄ non querebant
me. Et de ipis etiā dixit ihēmiās
ca. 3. Congregabūtur omnes gē
tes in nomine domini in domo scā et
nō ābulabūt vltra in p̄uitate cor
dū suorū. De ipis etiā dicit idem
capitulo 16. Quia deus o dñe mi
et de⁹ meus ad te ueniet om̄es gē
tes ab extreīs finib⁹ terre et dicēt
Nō hereditauerūt p̄res nisi mēda
ciū ⁊ iniquitatē De ipis sophonias
capitulo tercio Datū est gentib⁹
ut loquerētur simul i nomine dñi
et seruient ei humero vno. et oīs
homo de loco suo et om̄s insule gē
tiū. Et de illis zacharias capitulo
scdo Letate domus syon q̄a ego uē
nā ad te et habitabo in medio tui
In die illa appropinquabūt deo oēs
gentes in multitudine sua Dicit
etiā capitulo octauo. Hec dicit do
min⁹ deus exercitū uenient gētes

multe de locis multis et dicet vte
ad vicinū suū vadam⁹ et queram⁹
dominū deū in bono Et ista domie
mi cōpleta sunt et complentur in
oculis nostris. De plano vides po
pulos et linguas legere libros le
gis et pphetarum om̄s et psalteri
ū. dimissis ydolis suis. et null⁹ ex
eis credit p manū moyli neq; aa
ron nec abaius pphetarū neq;
nec aliquid retinent de fide ad ydo
la. ab illo tēpore quo crediderūt is
tū iusto. de quo abaius ppha dicit
capitulo tercio Egressus es dñe in
salutē populi tui. in salutē cū cristo
tuo ¶ **Capitulū decimū septimū**

Timeo dñe mi q̄ deus victor
et glorioſus qui viuificauit
istas gentes p fidē interfecit nos ī
incredulitate nr̄a. Nā sicut ip̄e dix
it p os ysaie capitulo 64.º. p eo
q̄s vocaui et nō respondiſtis. Hec
dicit domin⁹ deus. Ecce serui mei
comedēt et vos esuriētis. Ecce serui
mei bibent et siciētis. Iſti serui me
i gaudebunt in exultatione cordis
et vos cōticiemini pre amaritudine
cordis. et interficiet te de⁹ o israel
et vocabit seruos suos noie antiq̄
et noie alieno in quo benedicat de
us illi qui benedic⁹ est sup terrā a
men Et nos videm⁹ receptores isti
us nois benedictos sup terrā a de
o. et nos disperſit ī captiuitate p q̄
tuor ptes mūdi. hodie sunt mille
anni Et apparent expresse in nob
relligia ire dei. nō ad castigationē

sed ad destructionē Et ista est inter
fectio quā de⁹ cōminatus est nobis
q̄ interficeret israel Et iste gētes
viue quas vocat seruos recipunt
illud nomē q̄s p̄m̄it eis deus. s; nō
ante mortē nostrā nois p̄mi se
cū dū ordinē verborū dei p ysaia Et
fames et sitis quā nos patimur
non est panis sed cordiū et aiarū
stercitas ap̄s deū. et fames ē ve
bi dei et sitis sicut ip̄e declarat per
os amos pphete capitulo octauo.
Et tu dñe mi scis hoc pulchrius q̄
ego ¶ **Capitulū decimū octauū**

Timeo domine mi q̄ gentes
Iste viuificatē sunt sicut iā
mille anni sūt postq̄ mortuus fuit
ihesus q̄ nichil boni habebāt ante
q̄ crederēt in deo et in cristo eius
Ipse fecerūt nos illos pisces et il
las bestias de q̄bus abaius ppheta
loq̄tur q̄ nō habent ducē et ip̄e gē
tes purificatē p fidē habent ieiuni
a sua. habent et obseruantias le
gis noue. hñt et aūta illa q̄ ad mū
diāam p̄tinēt in lege antiq̄ iudeo
rum cōfeta. Vides q̄ in omī āgu
lo et in omī lingua et ī omī loco gē
tes cōfiteēt nomē dei in oriētē et oc
cidētē et nō crediderūt ī eū p moyse nō
p aliquē pphetarū quīs sint stu
diosi in lege et in libris pphetarū
oim. Sed deus vocauit eos p disci
pulos istius iusti qui egress⁹ est cū
deo ī salutē eorū sic ip̄e de⁹ bñdixit
et glori⁹ p̄dixit p os abaius pphete

Et isti discipuli eius fuerunt filii nati
de filiis israel qui alio nomine voca-
tur apostoli. Valde timeo domine mi-
hi quod isti sunt illi de quibus dixit per os
dauid prophete psalmo decimo octa-
uo. In omnem terram sonuit timitus
eorum. et in extremis finibus terre
expansa sunt verba eorum. Et tunc
expresse propheta demonstras quod de
istis loquitur. et non de nobis dicit. Non
erit lingua neque sermo qui non au-
diat voces eorum. Et hoc non potest
esse de lingua nostra hebraica. Que enim
gentes obdierunt patribus nostris
moysi et aaron. Quibus ipse inter-
fecerunt gentes et fugauerunt eas
ab eis. Hec autem gentes sciunt ho-
die moysen et prophetas et cognos-
cunt deum et seruant legem eius nouam
secundum quod apostoli docuerunt eas.

Capitulum decimum nonum

Timeo domine mihi quod illud ver-
bum zacharie prophete capitu-
lo decimo tercio. Per uiam pastorem
et dispergentur oues gregis fuit
impletum. quando nos per uiam pas-
torum istorum pueros scilicet aposto-
lorum. Et tunc nos oues dispersi fui-
mus in uniuersum mundum. Et isti filii
nostri scilicet apostoli surrexerunt
loco prophetarum. quod apparet ex
hoc quod deus post illos non misit nobis
prophetam. neque notificauit nobis
per aliquam uisionem aliquid. Timeo eti-
am domine quod isti apostoli sint illi pue-
ri de quibus dixit dominus per os iohel
prophete capitulo xxxi. dicit. De

nes uelut somnia somniabant et
pueri uelut uisiones uidebant. Certum
sunt dominus senos. Et prophete nati qui somni-
auerunt fide gentium quam osecuti sunt
et uiderunt isti pueri scilicet aposto-
li. Et de istis apostolis dicit dauid
psalmo 33. Venite filii mei audi-
te me timorem domini docebo uos. Et de
us non noiat iudeos filios in plura-
li. sed solum nominat eos israel pri-
mo genitum meum in uero usu loquendi.
Et in psalmo alio nominat istos pu-
eros filios. Dicit enim filii tui sicut
planta nouelle. De israel autem domi-
nie mihi dicit deus per os ysaie pro-
phete capitulo quinto. Uinea dei exercituum
fuit domus israel. et expectaui quod
ueneret michi cum uis. et uenit mi-
chi cum spiritibus. Propter hoc ego ad-
duca qui destruet illam in conuulsionem.
Et de istis predictis filiis dei qui di-
cuntur apostoli dixit deus per os ysaie
prophete capitulo 29. Non modo erubel-
cet iacob nec liquefacies eius. sed
tunc quando uidebit de filiis suis il-
los quos creauerunt manus mee
sanctificatos ante oculos suos. Et si
essent isti filii domini mihi sanctifica-
ti uelut nobis sed per uiam legis nostre
non diceret deus quod essemus in erubel-
cetia propter hoc et dissoluerentur faci-
es nostre primo haberemus gloriam et
splenderet facies nostre. Sed confu-
sio facierum iacob et desolatio est ista
per istos filios quos deus creauit manu
sua scilicet apostoli sunt sanctificati co-
muni nobis et non secundum legem nostram.

Per quod dat deus intelligere qd
lex nostra nō erit nisi lex impiorū
Dixit etiā dē p os thēmie pphe
capitulo tricesimo primo **I**n illa die
nō dicatur patres vestri comederūt
vūā acerbā et dentes filiorū stuperūt
sicut infidelitas iudeorū nō
noauit fidei apstolorū nec nocebit
Et ppter hoc subditur. **V**iuo ego
dicat dominus si erit vltra illud p
uerbiū i israel quā nūq̄ aliquis
de apstolis postq̄ recepunt fidē
ppi redijt ad fidē nostrā **Q**uare er
go nō sentiūt acerbitatē infidelita
tis nostre sicut dentes nostri obstu
pescūt de peccato patrū nostrorū
Adhuc de filiis istis domine mi dix
it deus p os ysaie pphe qui sūt
apstoli **A** quo transmigrabo nisi a
populo meo. **F**ilijs autē q̄ non erūt
infideles dñs erit saluator eorū in
omnibus angustijs eorū **E**t iterū
Vultus eorū custodiet eos i carita
te ei⁹. **E**t i clemētia ei⁹ redimet eos
et ppicius erit eis in longitudine
dierū **V**erissimū est domine mi qd
isti filij nostri de quibus loqmur
semp manserūt firmi. nec de trā
migravit ab eis ab illo tēpōe quo
redemit eos rex ille iust⁹ magister
eorū. sed trā migravit a nobis de
us et fuit semp cū eis **D**e istis eti
ā filijs qui sūt apstoli dicit sapi
ens ih̄s filius syrach i libro suo ca
pitulo tēcio **A**udite mi filij km̄. **D**
p ammi ad salutē q̄a deus honorat
patrē in filijs **E**t q̄ h̄c intelligi debet

at honor iste deus declarat per os
malachie prophete cum dicit capi
tulo tercio. **M**ittet deus helyam
qui conuertat corda patrū ad filios
O domine mi si deus debuisset cō
uertere corda filiorū id est aposto
lorum ad patres cum hoc debeat
intelligi de fide tunc isti filij fuissent
nobiscū in captiuitate ista q̄ nō ha
bet finē. sicut et patres nostri fue
runt et nos sum⁹ **E**t q̄ de⁹ ordina
uit qd corda patrū debent cōuer
ti ad filios. quid est qd ex petamus
dñe et qd prestolamur. **E**t si volu
mus dicere qd alij filij debeant esse
preter apstolos de q̄b⁹ intelligātur
predicta. **I**lli erūt in captiuitate hinc
et nos sum⁹ ex quo viā istius iust⁹
nō sūt secuti quā apstoli firmiter
secuti sūt et conuertunt sequēdā. **E**t
pp̄ hoc h̄nt honorē patrū i hoc qd
patres debent cōuerri ad filios **C**ū
ergo dñe filij nostri venerunt a
q̄ patrē ad fidē dei. si corda n̄ra cō
uertant ad illos filios. corda illo
rū cōuertantur ad nos. **E**t sicut dix
it de⁹ altissimus **E**rit popul⁹ vnus
et anim⁹ vn⁹ i deo gloriofo et victo
roso **N**ec debem⁹ intelligē istā con
uersionē nisi de infidelitate ad fidē et
doctrinā istius iusti qui est magister
salutis eorū q̄ credūt in eū scdm qd
dauid dixit de illo **I**p̄ ē ille cui⁹ sa
cificiū erit etnū scd⁹ ordinē melchi
sedech q̄ do obtulit sacrificiū pama
et vini. **E**t fuit iste melchisedech
rex ⁊ sacerdos di altissimi añ a a dō

Et atē de dñe mi q̄ta fit differen
tia inter sacrificiū aaron et domi
ni iusti hui⁹. Dixit enī dauid Dix
it dñs domno meo tu es sacerdos
in eternū. non ad tēpus sicut fuit
aaron qui mortuus est centū vigi
ti annorū. Itē sacrificiū aarō fue
rūt carnes. et sacrificiū istius ius
ti dñi fuit panis et vinū. q̄a scdm
ordinē melchisedech. In q̄bus ve
bis deus p̄ pphētā manifeste oñ
dit q̄ sacrificiū aarō finiretur qm̄
incipet sacrificiū eternū et ordina
tio sacrificandorū. sed et aarō to
taliter cessaret quādo incipet sacri
ficiū i pane et vino eternaher du
raturū. Sed q̄a de hoc domine mi
adhuc volo loqui. specialiter dicā
aliqua pauca q̄ michi occurrūt de
istis filiis dei. de q̄bus dixit de⁹ p̄
os ihesu pphē filij beheri capitulo
p̄mo. Et locus in quo dicitur vs
estis filij dei viui. Et iste locus abs
q̄ dubio domine mi est ecclesia q̄
a pphā denotat locū sed; hoc qd̄
dicit. Et locus. quia synagoga q̄
est locus p̄mus erat iam. et syna
goga vocat deus p̄ os moȳ et aa
ron et omniū ppharū israel p̄mo
genitū meū. sed i plurali quēlibet
in special. istos sedogenitos vocat
pphā filios dei viui. De istis etiā
filiis dixit etiā deus p̄ os moȳ p̄
pphē in deutro. capitulo 31. San
guinē filiorū suorū vlciscetur et la
uabūt terrā populū sui. Et nos do
mine mi occidim⁹ pphetas. et nō

fecit deus v̄ndictā de illis nisi p̄
lxx annos. Sed occidimus aposto
los et iustū magistrū eorū et fecit
deus v̄ndictā de filiis. iam sūt mil
le anni. Et per mortē illozū lauit
deus terrā populū sui. Et non dixit
terram filiorū israel. De ipis etiā
dicit dauid psalmo c. xxvi. Et si
cut sagitte in manu potenti. ita fide
les filij expulsozū. Fideles ppheta
cōpat istos fideles sagittis emis
sis de manu potentis quia de⁹ oī
potens misit eos ad duodecī mūdi
ptes per quatuor mūdi climata
num doctrina legis et pphetarū et
psalteriū. Moysen at̄ et aarō nō mi
sit deus extra domū sanctā ad docē
dum. nō ad indiā. nō ad romā. nec
ad alia loca extra terram sanctam
misit eos nūciare doctrinam legis
et pphetarū. Et isti sicut pietati et
missi per vniūsum mūdum domi
ne surrexerūt corā deo loco nostri
postq̄ deus occidit israel et nomi
ne nostro. Quod innuit dauid i
psalmo cū dicit. Oro p̄ trib⁹ tuis na
ti sūt tibi filij constitues eos filios ec̄
Et p̄ istos innouata est lex prima
sed; ordinē melchisedech q̄ sacri
ficiū i stituit i pane et vino. de q̄b⁹
coitauit abrahā amic⁹ dei. put ex
tat i lege certū apd nos qm̄ de⁹ p̄
misteriū istozū mutauit sacrificiū
nostri sicut mutauit nomē nostz
et sicut mutauit legē anti quā car
nalē in legem nouam spūalē. Et si
deus dixisset nrō mellie siue spō

tu es sacerdos ietheru scd; legem
moysi et aaron staret lex illa. sed
dixit ei. tu es sacerdos in eternu se-
cundu ordinem melchisedech Et ami-
tus dei conuincit de sacrificio panis
et non carnu Ad hoc bene sonat v-
bu moysi cum dicit Comedatis ve-
tustissima veter. p quod intelligit
sac. icu melchisedech Et abbi Cit
nouis supuentib; id est noue
legis sacrificio publicato vetera p-
icetis scilicet nostra sacrificia Nos
tamen dei sum; vel dyaboli p diuifi-
one sufficienter put placuit francis-
co **Capitulu vicehimu**

Et in meo dñe mi q de; elonga-
uit nos a se et sacrificiu nos-
tru. et acceptauit sacrificiu gentiu
sicut i pē dicit per os malachie p-
phete capitulo primo Non est mi-
chi volūtas in vobis dicit dñs. ne-
q; accipiam sacrificiu vestru. quoni-
am ab ortu solis vsq; ad occasu e-
ius magnu est nome meū i genti-
bus que offerūt in noie meo sacri-
ficiu mūdu Ergo apud deū sacri-
ficiu gentiu est mundi; q; sit sacri-
ficiu nostru Et quia deus insup p-
uauit nos omni sacrificio tā mū-
do q; alio. ergo deceret xpianos vt
ipi vitarent nos vt nō cōtamina-
rent. sicut nos vitauim; gentes oī-
tpe quo sacrificiu nostrum fuerit
mūdu apud deū et acceptū legas
etiā tu domine qd de; dicit in psal-
mo qdragesimonono de nro sacri-
ficio vbi ait p os dauid pphete **Nūq;**

vidistis vs q; ego comedere car-
nes tauroꝝ. aut hircorū sangui-
nē biberē Per qd manifestat de; qd
ipē contempnit sacrificiu carnu. Et
vnde nobis est hoc dñe qd nos de-
testamur in gentib; sacrificiu pa-
nis et vini qd statuit dñs et in nul-
lo reprobat sicut reprobat nostru
sacrificiu carnu. cū salomō ppha-
describens ibi aaron dicat sic **Iste**
scz aaron extēdit man; suas sup
altare et obtulit sanguinē vne ien-
sum deo viuo. et obtulit sacrificiu
nostru de gramis terre sicut gnū.
sicut melchisedech obtulit p abra-
hā **De;** etiā testificat p os ihu p-
phete capitulo nono. qd nos obtuli-
m; ei sacrificiu panis et dicit **Nō**
offeratis mī sacrificiu panis. qm vni
panes. panes sūt tristitia. qā qcuq;
cōderit ex eis cōtaminabitur vñ
de nos aliqñ offerebam; sacrifici-
u panis. s; nullm do acceptū ē sacri-
ficiu de maib; nostris. Et de nostro
sacrificio carnu dicit de; p os ihu
pphete behem. ca. 9. de; magis di-
ligite pietatē et misericordiā q; sac-
ficiu carnu. **Declāt** etiā de; sacri-
ficiu gentiu p moysen leuitici capi-
tulo vicehimotertio. **Offeretis** de-
o sacrificiu de leuatis de area et de
expsione vne vt benedicat vobis
de; et cūctis opibus manūū vestra
p **Scim;** etiā dñe mi q de; māda-
uit in pncipio poni ante archam
fedens panes et non carnes. **In**
exodo etiā ca. 29. dicit dñs moysi

Offertis hircū et cū illo panes azi
mos. qui panes sūt sacrificiū gen
tū. Dedit etiam dñe mi. de hoc
sacrificiū gentiū in tercio libro le
gis caplo 21.º. cū pcepit deus aarō
dicens per moysē. homo de semine
aarō sacerdotis q̄ habet maculas
n̄ offerat deo sacrificiū de panib⁹.
nec sacrificiū quāvis; **V**ix domiē
q̄ pponit sacrificiū panis. Dicit ei
deus p moysen libro 3.º legis capi
tulo tercio. Offeretis deo sacrificiū
de oibus vestris habitatioib⁹. pa
nes duos de p̄mieis frugū et cum
paib⁹ anetis septē. Et primo ponit
dñe panes et postea carnes. In a
ho loco legis quem tu scis dñe mi
dixit caris et gloriof filis israel.
Cū ita eritis tercia habitatiois ve
stre quā ego dñs ds daturus sū vo
bis i hereditate. offeretis deo panes
et sacrificiū et sacrificatū totū. et ad
huc tantū cū farina purissima et pa
ne et acceptabit illud. Et tale sacri
ficiū est hodie gentiū scilicet panis
et farina purissima. **D**e sacrificio
etiā panis fit mentio pmo regū. cū
dauid venit ad achimelech pncipē
sacerdotū in sylo et petiuit ab eo
panes. qui rēdit ei. **N**ō est h̄ m̄
si panis oblati in sacrificio scūs
quē non cōuenit comedere pueris
autis quia sanctus est nisi sint sc̄i.
Hec dicta sunt de sacrificio panis.
Et plura alia dicā possūt que tu do
mine mi nosti. **D**z q̄ gētes ponūt
in suis sacrificijs aquas non debet

nobis videri inueniens. quia de
hoc etiā in scriptura sancta inueni
m⁹ exempla scilicet dū deo fiebat
sacrificiū de aqua et fuit deo accep
tū. Inuenim⁹ etiā secundo regū 23.
capitulo q̄ duo iuvenes hauserāt
aquā de cisterna q̄ erat iuxta por
tā bethleem et ppheta dauid obtu
lit eā deo sacrificiū. ergo nō est cō
tra scripturā si gētes ponūt hodie
aquā in sacrificio quod faciunt deo.
Ros etiā legim⁹ vt dictū est q̄ a
aron fecit sacrificiū de pane et vi
no. et dauid fecit de aqua. et ista
triā sunt simul in vno. vnū sacri
ficiū mundū spūale q̄tum natura re
tū patitur et q̄tum etiā intellect⁹
noster excogitare potest melius.
nō sicut carnes taurozū pinguiū.
Hebas enī nē vt narret q̄rtus re
gū infudit aquā sup sacrificiū car
niū. et deus emisit ignē de celo et
acceptat sacrificiū cum aq̄p̄fusū
magis. **A**ngelus etiā in figura cōm
municat eū in pane subcinerico
et aq̄ quādo ābulabat i fortitudi
ne cū sup illis quod natuā p̄t oce
dē. q̄draginta dieb⁹ vsq; mōte dei
oreb. **H**oc etiā sacrificiū vini et aq̄
mixtū publice et apte describit de⁹
p os salomois in libro p̄biorū ca
pitulo nono cum dicat. **D**apiētia
altissimi coitauit sacrificiū suum
misit vinū suum et pauit mēsa
tūc misit p suos suos dices. **Q**ui ē
puulus veniat ad me et insipien
tes comedant panē meū et bibāt

vinū meum tempatū aqua. Quid
enī est domine mī mensa para sa-
piētīe altissimi. nisi altare? Quid
panis et vinum mixtum aque. ni-
si sacrificiū de pane et vino mixto
cū aqua quod fit in altari? Qui
sunt insipientes vocati per seruos
sapientie. nisi gentes q̄ ignorant
deū vocate p̄ apostolos? Et notabi-
lī dicit panē suū et vinū suū. Per
hoc gratū esse illi inuit hoc sacri-
ficiū. Ad istud cōiuiū tam sublime
tam spūale nō vocauit patres nos-
tros qui erant sapientes in lege q̄
erant occupati ī sacrificio legis car-
nalis. q̄ eadē sacrificiū legis non
dimisit nobis. sed priuauit nos
ab eodē. Jā sūt mille anni cōpleti
quod nobis accidit p̄pter istū ius-
tū in quo peccauim? **Capitulum
vicesimū primum**

Ualde pauos domine mi de s̄
bo illo q̄ de⁹ fortis et glo-
rius dixit p̄ os malachie p̄phe-
te capitulo p̄mo vbi ait de sacrifici-
o gentiū et dicit. Ab ortu solis vs-
q; ad occasū. gētes offerūt sacri-
ficiū noi meo mūdū. Vbi aduerto
q̄ sacrificiū nostrū nō fuit nisi in
vno loco mūdū scz in domo sancta
p̄cipue quo etiā loco et sacrificio p̄-
uauit nos deus et a terra p̄missio-
nis et dispersit nos vbiq; terrarū.
Jā sunt mille āni. Nū venit sup
nos. Et cōpletū est istud q̄ dixit
de⁹ p̄ os ysaię p̄phe p̄ similitudinē lo-
quēs de nobis capitulo 32. vbi ait

Cōpleta est vindemia et nō ē de cæ-
tero collectio. Venit igitur sup nos
Et cōpletū est illud q̄ dixit deus
p̄ os malachie p̄phe capitulo p̄mo
vbi ait. Nō est in volūtas in vobis
neq; recipiā a vobis sacrificiū. Veit
etiā et iā cōpletū ē sup nos q̄ dixit
de⁹ p̄ os ysaię p̄phe capulo p̄mo
cū ait. Sabbata viā et festiuitates
vestras non recipiā et sacrificiū ves-
trū a vobis. qm̄ om̄s estis in ira
mea. Venit etiā et cōpletū est sup
nos quod dixit eodē capitulo cum
loquitur deus p̄ eum et ait. Quid
michi in multitudine victimarum
vestrarum. q̄ michi multiplicatis
sacrificiū de arietibus et carnib⁹
hyrcorū? Ego ei⁹ cōstēsi sanguinē vi-
tulorū et carnē arietū et hyrcorū. Cū p̄-
sētauerit⁹ eas an̄ me q̄s ē capiet a
vobis? Vā n̄ deturpet⁹ lapides me-
os sanctos frustra. Non offeratis
vltia sacrificiū q̄niā in cōsensū vestrū
et solēpnitates vestras et sabbata
vestra non recipiā a vobis q̄a odi-
uit illa anima mea. Si eleuaueri-
tis man⁹ vestras ad me. autā vul-
tum meum a vobis et si multiplica-
ueritis orōnē vram nō exaudiā il-
lā. qm̄ man⁹ vtrē sāguine plene sūt
et oē sacrificiū vestrū sicut cadauer
fētidū ī ingressu atrij porte extioris.
Et ille q̄ in iugulauerit taurū sicut
q̄ decollauerit hoīez et ille q̄ obtulerit
michi sacrificiū hircū sicut q̄ obtu-
lerit canē et q̄ obtulerit vinū ī sacri-
ficiū sicut q̄ obtulit sanguinē porci

Hec abominatio de sacrificijs nostris nichil aliud significat nisi mutatione sacrificij nū carnalis et egressus in sacrificiū istius iusti spūale et subtile qui istucit panē offerri loco carniū et aquā mūdā loco pinguedis carniū et purū vī nū loco sanguinis. et hoc modo spūali et acceptabili deo. nō sicut anima haecollata p nos que p pphetā cōparantur cadaveri putrido Nos tamen dei sum⁹ dñe mi et ad ipm̄ reuertim⁹ in oibus que e uenerunt nobis Et quare non credimus hec que deus locutus est p pphetā istū q̄ de scrip̄it euidēter de sacrificijs nostris. Dixit etiā de⁹ p iheremiā capitulo septimo Inuitate p̄imos vestros ad sacrificia et comedite cū eis carnes sacrificiorū vestrorū q̄a in die qua ego eduxi p̄res vestros de egipto nō precepi eis nec vobis de sacrificijs. sed dixi eis Audite vocē meā et ero vob⁹ deus et vs eritis michi populus. Si ambulaueritis in oibus que precepro vobis. bene erit vobis Et nō audierūt et nō apposuerūt aurē suā ad dictū meū Et tu domine mi es ille qui nosti hoc **Capitulum vicimūscdm**

Et meo dñe mi q̄ illud verbū intelligitur de synagoga et ecclesia. q̄ scribit capitulo 21.º p̄mi libri legis cū ait rebecca p̄iori ysaac dñs deus Due gentes sunt in p̄tero tuo et duo populi diuiden

tur de ventre tuo Gens gentē superabit et maior seruiet minori. Domine mi sola rebecca fuit mē gentiū et iudeorū Populus maior et p̄mogentis fuit synagoga. que magna fuit scientia dei et honore ditata. Populus sc̄dogentis et minor populus. fuerunt gētes i in fidelitate et ignorātia sua manentes Sed dñe mi cū deus occidit israel. put scribit ysaas p̄pheta. tūc rota subuersa ē. et synagoga q̄ fuit maior seruiuit ecclesie gentiū q̄ fuerat minor. vt cōpleretur verbū q̄ dixit deus rebecca. gens gēte superabit et cetera Dñe mi de ecclesia dixit de⁹ p os dauid p̄phete psalmo 99.º. Astitit domino regina a dextris tuis in vestitu de aurato distinctis coloribus adornata. Exponitur dñe mi q̄ ecclesia gentiū q̄ vocat regina diuisarū linguarū oim q̄ seruiūt et ē ornata coloris distinctione Nā omnes lingue in ecclesia gentiū cōcordāt in vna expositione legis psalterij et librorū oimū p̄phetarū Synagoga vero n̄ habuit nisi vnā linguā ad ornatum suū q̄si vnū colorē hebreū. Pauco etiā domine mi a verbis frequēter iudicis p malachiā p̄phetam superius q̄ dixit de⁹ synagoge cū ayt. Nō est michi volūtas in sacrificijs vris quia ab ortu sol⁹ vsq; ad occasum magnū est nomē meū inter gentes que offerūt nomini meo sacrificiū mūdū. sicut de nā

sunt munda aqua farina et vinū
de quibus factum sacrificium non
indiget mundatione nec lotionē.
Sed synagoga indiget lauari car-
nes sacrificiorum suorum et pur-
gare ventres animalium que in sa-
crificio offerebantur et lauare locū
de sanguine et de pinguedine sacri-
ficiorum. alias esset horroz trac-
tare et videre. **I**n sacrificio autem
panis vini et aque nichil apparet
indecens nichil turpe corporali supra.
Existimo etiā dñe mi qd de sacrifici-
o ecclesie dicit deus p salomonem
in libro puerbiorū vicesimonono
capitulo **M**elior est pura bucella
panis cum caritate q̄ vitulus sagi-
natus cū inimicitia **B**ucella amo-
ris pura dñe mi est māuetudo sup
māuetudinē. et remissio mutua of-
fensarū **V**itulus odij saginatus ē
oculus p oculo et interfectio imi-
corū. **E**rgo dñe mi sacrificiū syna-
goge est vitulus saginatus cū imi-
cicia et sacrificiū ecclesie ē bucel-
la panis cū caritate **N**os tamē de
i sumus in omnib⁹ que vnerunt
nobis **P**ulchre etiā deus describit
ecclesiā assimilando eā cerue per
os salomonis puerbiorū capitulo
quinto cū ait **C**erua deo carissima i
hymnulo suo **O**bera eius mebriet te
omni tēpore i amore eius delectatē
in eternū **S**icut synagoga posset di-
ci cerua eo modo non est possibile
nobis exponere illud verbū de illa
quia non habuit hymnulū vnū s̄

hymnulos multos **H**ymnuli sui fue-
runt moyses et aaron dauid y-
saias et ceteri similes **E**cclēsia ē cer-
ua deo dilecta i hymnulo suo vno de
qua et de quo scribit cerua carissi-
ma deo in hymnulo suo scilicet non
habente parem in nobilitate et gra-
tia **E**t tunc addit domine mi et di-
cit mebrient te vbera eius omni tē-
pore et delectare in amore eius in-
ternū **I**n quibus verbis describit
deus sacrificiū ecclesie duāctū om-
ni tempore in eternū **A**ssimilat illā
matri ablactanti filios sed in hoc
quod dicit mebriet te denotat ma-
teriam sacramenti speciatim q̄
tum ad vinū et per vbera denotat
in aliquis partibus sacramenti om-
ne delectabile et nutrimentū suffi-
ciens sacramentū. quo sacramēto
iam fruatur et delectatur ecclesia
iam mille annis a quo tempore p̄-
uauit deus synagogam suo sacri-
ficio. **H**ymnulus ille nobilis i q̄
ecclesia ista est tam grata deo est
christus dominus. et vbera eius dat
vinum perpetuum de quo proueit
gaudium sempiternum. **N**on di-
cit qd dabit carnem et pinguedi-
nem et sanguinem que fuerunt
laboriosū sacrificiū synagoge q̄ de-
us priuauit eā iam sunt mille an-
ni. **N**os tamen dei sumus domine
mi in omnib⁹ que euenerūt nobis
Fuit autē synagoga mulier q̄ ha-
buit alium virū scilicet deū et p̄di-
dit illū et domū scāz et villas orōis

Et ecclesia cerna in deserto sū ma
rito sed deus supplet illi Dñ dicit ip
se deus fortis et gloriosus p os y
saie capitulo 69°. **Q**uelle sequel
trate meliores sūt q̄ ille q̄ habent
maritū **I**de etiā ppheta capitulo
99°. **D**icit sic. **E**go faciā diat dñs
deus i deserto viā et flumia mag
na ad dād ū populo meo electo po
tū. et tu iacob non obediēs et tu is
rael non audies. **S**ic nos dñe mi
mansim⁹ extra obediētiā nec ha
bem⁹ aures nec oculos. quaprop
ter captiuitas ad cōplementū mil
le annorū puenit **E**t timeo domi⁹
mi q̄ de terra nā que vt fures iā
habebat i promptu dicēdo. oculū p
onulo ⁊ cetera sit dem **D**e cerua il
ta que habet vniū h̄ynulū. qui h̄y
nul⁹ dixit i euāgeho suo s̄m̄ matheū
caplō 4. **Q**ui te pualleat i vna pte
faciei prebe ei alterā. loq̄tur dauid
ppha ps̄ 30°. cū dicit. **Q** mag
na et multa dulcedo tua dñe quā
abscondisti timētibus te et cōpleuist
i eā sperātib⁹ in te **E**t est clarū
dñe mi q̄ popul⁹ synagoge timus
it penas legis oculū p onulo. q̄a in
pmp̄tu erat executio. s̄ popul⁹ ec
clesie sunt sperantes in dulcedine.
qui pualsi in faciem nō reputiūt.
q̄ prop̄t pauit de⁹ illis sc̄licet gē
tibus mē nā multitudinē dulcedi
nis sue quā abscondit a nob̄ iude
is. sed tamē nos dei sumus in oib⁹
tasib⁹ **¶** **C**apitulū vicesimūterciū

P Aueo dñe q̄ deus loq̄tur de
nobis p ysaiā capitulo 29°. **E**
tū ayt **E**t i pphēcie apud vs si
aut verba libri signati quē non a
perit lector nec ignorās litterā **D**e
filijs aut sup̄dictis quos totiens
descripsit de⁹ vt allegatū est pluri
es. loq̄tur de⁹ i eodē capitulo cū di
cit **M**anifestabūt sanctū iacob ⁊
euāgelizabūt deū israel. et accipēt
ignorātes prudētiā et musici sciēt
legē **A**pte videm⁹. iā sunt mille ā
mi domine mi q̄ ignorātes et mu
sici docent legē nostrā et sciūt **E**t q̄
sunt ignorātes dñe mi nisi genti
les. **Q**ui sunt etiā musici cantan
tes nostrū psalteriū et pphētiās
in ecclesijs suis **D**e quib⁹ musicis
et cantoribus deus dixit p os da
uid prophete psalmo 94°. **C**anta
te domino cāticū nouū quia mira
bilis feat. **E**t qd est cāticū nouū
istud nisi testamentū nouū domi
ni et antiquū nisi lex ātica. **E**t
de istis musicis dicit deus p os da
uid psalmo 98°. **C**ātate domio et
benedicite nomini eius **I**te in ps̄
64°. **C**ātate domino omis terra ⁊
psalmū dicite noi ei⁹ **E**t i eodē psal
mo dicit **C**ōtēntur ad te domine
vniūsi fines terre. **E**t ibidē. **E**t cā
tabuut tibi et psalmū vniūse tre
famihe dicent noi tuo **E**t notabili
ter dicit vniuerse famihe terre. ⁊
nō israel singularit̄ **D**e istis etiā
musicis o dñe mi dicit de⁹ p os da
uid psalmo 88. **B**eatus popul⁹ q̄

dicat cantilenā. domine in lumine
vultus tui ambulabunt. De illis
ecā scribitur in eodē psalmo Can-
tabant tibi gentes cantū i domo
dei. Et hodie sunt mille anni. q̄
nos iudei nō cantauimus in domo
sancta. De istis ecā cātoribus di-
cit dauid ppheta. Cantabūt psal-
mos suos in domo dei in eternum
De nobis ecā dicit psalmo 136.
Quomō cantabim⁹ cantū dñi in
terra aliena? Et qualiter potest eē
domine mi q̄ sperem⁹ habere terrā
et nomen cū deus dixerit p amos
pphetā Cecidit israel nō resurget.
virgo israel pstrata est non eleua-
bitur Dixit ecā isē ppheta capitu-
lo nono Veniet tribulatio et sal-
uabitur qui fugiet ex eis Et si ab-
sconderit se in monte carmel. inde
precipitabit eos manus mea. Et
si descendent in pfundū maris il-
lic immittā serpente ⁊ mordebūt
eos. Et si abierit i captiuitate corā i-
niciis suis. ibi mādabo gladio et
occidat eos. ⁊ ponā oculos meos
super eos in malū et non in bonū.
Et cū sic fecerit nobis deus iam
sunt mille anni opleta Quorū er-
go cantū et quē psalmū cantabi-
mus ex quo sic est: ¶ Capitulū
vicesimū quartū

D Ne mi de⁹ dixit nob⁹ Ponā
oculos meos sup eos in ma-
lū et nō in bonū. Dicit manifesto
videmus. iam sunt mille anni Et
dixit de filijs istis musicatorib⁹ per

os dauid in psalmo. Om̄s gētes
plaudite manib⁹ cātate deo et dñō
in vōce laudis Et in psalmo. 99.
dicat sic Cātate om̄s famiie terre
seruite dñō in leticia Intrate in cō-
spectu eius in exultatione et scito-
te quoniā dñs ipse est deus. ipē cre-
auit nos et non ipi nos. quoniā
nos sum⁹ populus ei⁹ et oues pas-
tue eius Introite portas eius i cō-
fessione et domū eius cū cantilena
confessionis. et gloriificate nomē e-
ius quoniā suauē est. et misericor-
dia ei⁹ vsq; i eternū Et i ps 94.
Cantate deo om̄s terra anūciata
de die in diem salutare eius et vs-
q; in seculum seculorum. Paues
domine mi ex quo deus dixit p os
iheremie capitulo nono. Docete fi-
lios vr̄os et filias vestras plātū ⁊
fletū qm̄ mors igrossa est i portas
vestras Ex quo dicit de filiis musi-
cis seu musicatoribus p os dauid
pphe psalmo cxxvij. Reges terre
et omnes populi pncipes ⁊ oēs iu-
dices terre Iuvenes et virgines se-
nes magni et yui gloriifcēt nomē
dñi Et i ps 97. dixit Cantu hono-
rificabūt me i sacrificio Ac si apte di-
cēt. Nō i sacrificio carniū hircorū et i
intestinis i porū sicut erat sacrifici-
ū nostrū. Cū ecā dñe mi n̄ negem⁹
yba creatoris nr̄i q̄ dixit p os ysa-
ie pphete cā 99. Musica seu musi-
catores addiscēt scripturas cū totū
psalteriū dauid sit musicali arte
notatū p sonos acutos et graues

Hjs diebus cōsideratis videtur m̄
q̄ errauim⁹ in hoc q̄ eos de suo lau
die sacrificio iudicam⁹ qd̄ i eclesia
exhibent deo in cantando p̄ser t̄i cū
in lege n̄a de hoc inueniam⁹ p̄cep
ta et exempla **D**avid ecia dicit
Laudate eū in c̄ybalis leticie lau
date eū in c̄ybalis laudis. omnis
sp̄s laudet d̄m. **H**ec scribuntur
psalmo cl. **E**xemplū eciam habes
sc̄do regū d̄ne capitulo septio. vbi
habes q̄ dauid disco opto capite
saltās psallebat in cythara añ ar
chā d̄ni quē t̄meraria micol vxor
sua ausa ē redarguē. cui ip̄e ait **D**
fatua nō videbit me deus ante se
nisi despectū psallentē et saltantē
Filij ecia israel sonabant bucinas
dū transducebatur archa dei. **S**
qd̄ sumus obsecro d̄ne mi nos irri
tēs solēpnitates istozū m̄h̄co
rū nisi micol fatua. **E**t qui sūt hij
nisi xp̄iani cantantes et exultātes
in deo in huiusmodi sicut dauid. p̄ser
t̄i cū dicat de⁹ omnis sp̄s laudet
d̄m. **S**i dixisset omnis israelita
p̄c̄ite. tūc possemus alijs insultare
Et si de⁹ fortis et gloriofus dicat
p̄ os ysaiē p̄ph̄e capitulo 90. q̄ o
nes gētes s̄t i cōspectu eius q̄h̄ ni
chil. hoc est intelligendū de illis gē
tibus que fuerant añq̄ haberent
noticiā dei p̄ aduētū istius iusti. q̄
a tunc fuerunt pagani et ydolatre
Sed nō potest intelligi istud v̄bū
de istis gētibus q̄ offerūt ei omni
die sacrificiū mūdū in oriente et oc

cidente sicut dicit de⁹ p̄ os malachi
e p̄phete. et sup̄ allegatū est **E**t
terre domine nos errauim⁹ in hoc
Attamē nos dei sum⁹ in omni euē
tu q̄ euenerit nobis **la^m 21^m**

P **A**ueo d̄ne mi q̄ nos aposto
tauim⁹ a deo i p̄mo aduētū
istius iusti de quo iducim⁹ autori
tates predictas. et cui expresse que
runt oīa que scripta sūt ap̄d nos
in libris legis et p̄phetarū. p̄pter
quā apostasiā deus sic p̄dicit in lō
gtudine diez nobis captiuitatē istā
Et si expectam⁹ saluatore aliu ab
isto. nichil nobis p̄dest **E**t argumē
tū nobis euīdēs est captiuitas illa q̄
fuit in babilone septuagīta anno
rū. ecia q̄tū ad tēpus q̄a breuis. et
q̄tū ad graciā quia daniel p̄phete
ta fuit captus nobiscū qui erat a
micus dei. et per quem deus cōsola
batur nos de liberatione p̄p̄inqua
Non ecia omnes tribus fuerunt
in illa captiuitate sed hec captiui
tas iā puenit ad cōplemētū mille
annozū **N**ec est daniel nobiscū. et
om̄s tribus. nulla excepta. sūt in
disphione elōgate a domo sancta
Dignum euīdēs q̄ peccatū genera
le ē i oib⁹ nobis nullo excepto. qd̄
peccatū cum p̄seueret in nobis. p̄se
uerabit et ira dei sup̄ gentē nostrā
sine spe. **E**t tamen expectamus a
liquē aliu ab isto iusto que expecta
tio nichil nobis p̄dest. **E**t si wlu
erim⁹ dicere q̄ hec captiuitas nō
est generalis et q̄ aliqua tribus

est in aliqua pte mudi que habet
legē et p̄ncip̄. cito poterimus scdm
legē nostrā de mendatio argui et
cōvinci. Nā si nos iudei in aliqua
pte mudi regem et p̄ncipes habere
mus. hoc esset de sola et vna tri
bu scilicet iuda. Sed deus diffinit
cōtra iudā q̄ non esset ex tribu iu
da rex in eternū. Unde dixit p̄ os
iheremie capitulo decimo septimo
Peccatū iude scriptū est stilo ferre
o in lapide adamantino. Qualiter
spe amus. Nō delebitur i eternū
p̄serti n̄ de fortis et gloriosus lo
quitur p̄ os ysaię p̄phete capitulo
tercio dicens sic dominator dñs au
feret a iherusalē iudā et iudicem
p̄pheta et p̄ncip̄. De nobis dixit
eciā ihesus filius b̄beri capitulo ter
cio libri sui. Erunt filij israel sine
p̄ncipe et sine lege. Nos scimus do
mine mi q̄ ab inicio fuerunt aliq̄
magni et sancti corā deo et in p̄nci
pio fuerūt lōge vite sicut mathu
salē et enoch. s̄ nulli ipōz extēdit
deus vitā vltra mille annos. Et
nos inter noe iuvenim⁹ q̄ messias
siue xp̄s nobis p̄missus fuit na
tus in babilonia tēpore captivitatis
illius q̄ fuit septuaginta annorū. et
scdm h̄ xp̄s nat⁹ hēt etate mille
quingētos ānos. Quā fabulā n̄ so
lū nō p̄pheta s̄ nulla rōne possum⁹
defendē. Hec tamē dicim⁹ et asseri
m⁹ in synagogis nostris vbi null⁹
nobiscū cōmiseret extrane⁹. S̄ au
dias doctrinā publicā sup hoc xp̄i

anorū p̄s sc̄o. Dicitur ad syon di
cet hō. hō natus est in ea. et ip̄ ē
classim⁹ q̄ fūdavit eā. In v̄bis il
lis p̄pheta denotat mariā dn̄atā
tē civitatē seu noie civitatis. et di
cit q̄ hō natus est in ea. Nō dicit
tali israelite vel tali vt intelligatur
q̄ filius marie nō fuit vnq̄ in lūbis
aliquis hoīs. Et in secūdo libro ē
gū capitulo septimo hoc manifeste
declatur eū dicit de⁹ dauid. Cū
opleueis dies tuos et dormieis cū
p̄rib⁹ tuis suscitabo p̄gemē tuā p̄
te q̄ egrediet⁹ de vtero tuo. et ego e
ro illi i p̄rē. et ip̄ eit m̄ i filiū. Et
nūq̄ fuit possibile dn̄e mi q̄ aliq̄s
filius egrediet⁹ de vtero patris sui. S̄
h̄ exp̄sse ponit ad demonstrandū q̄
xp̄s nō foret concipend⁹ i muliere
p̄ semē decisu a lūbis vici sic ceteri
hoīes tā a dauid q̄ ab oib⁹ alijs
descēdēt. Dicit etiā deus p̄ os da
uid psalmo cix. Et vtero añ lucife
rū genui te. Et si de⁹ glios⁹ et for
tis dicēt de xp̄o suo q̄ de voluntate
sua q̄ ē sp̄s sc̄s genuit eū n̄ de se
mine p̄ducēdo illū exp̄mit ex vte
ro qz xp̄s ē natus ex vtero sine
semine vni⁹ preter solitū cursū
nature. Et hec est doctrina xp̄iano
rū q̄ n̄ itrat i capita nostra et p̄p̄t
h̄ eucit nob̄ istud qd̄ nob̄ euemē.
Descabit etiā p̄ eūdē modū xp̄m
nasciturū dauid psalmo cxxi. Iu
rauit dñs dauid et nō penitēbit e
ū de fructu ventris tui ponam sup
thronū tuū. Conclusio

Ex hijs oibꝫ pmissis ap-
paret istū iudeū scz samuele
fuisse vere in fide catholici h̄et ca-
thecaminū q̄a nō apparet ipm̄ fu-
isse regeneratū p̄ baptis̄mum

Subdit vlt̄a idē samuel **E**t quia
hec omnia veritati cōsonant. ideo
licet dīa sarracenzū nobis fidē nō
faciant quia digni sunt derisione.
eo q̄ alchoranz̄ eozū pitissimū dic-
tis suis manifeste implicat cōtra-
dictoria **E**t quia dicta eozū i mul-
tis sunt cōsona fidei xp̄iane et veri-
tati euāgelice. ideo ex habūdanti
aliqua dicta sarracenzū presenti
opusculo volui subnotare. et maxi-
me illa que sarraceni dicunt de ihu
et maria eius matre **D**ivnes enī
sarraceni dicunt q̄ ihesus fit ille
messyas quē p̄phete predixerunt
esse venturū **E**cīā p̄ponūt ipm̄ ma-
chometo eozū deo q̄m̄ ad genea-
logiā **F**actur enī q̄ parentes et p̄-
avi machometi fuerūt ydolatre et
de semine agar ancille. et dicūt q̄
messyas fuerūt filij ysaac et p̄phe-
tarū et sanctorū iustozū in recta li-
nea vsq; ad mariā matrē ei⁹ **D**e
maria vtro sic dicitur in alchora-
no **D**ixit angel⁹ ad mariā **M**aria
dus elegit te gracia et p̄elegit
te sup omnes mulieres oim̄ seculo-
rū. et posuit te quasi vnū mediū di-
uidēs inter homines terrenos et ā-
gelos dei in paradiso deliciarū **D**i-
cunt ecīā sarraceni q̄ cristus siue
messyas habuit p̄trem a deo faci-

endi miracula et sanādi omnē lan-
guorē et eiciendi demonia. et mor-
tuos suscitādi et q̄ sciūt omnia e-
tā secreta cordiū et credūt omnia
miracula que ihesū fuisse euāgeli-
ū cōmeōrat **D**icitur ecīā i alchora-
no q̄ ex te id est ihesu est v̄bū dei
Et hoc scilicet esse verbū dei ē ihe-
sus apud sarracenos quasi nomē
p̄sumpta q̄ nullus alius vocatur
hoc nomne nisi solus ihesus **D**i-
citur insuper in alchorano sic. **D**e-
ex te id est ihesu ego sū sufficiēcia
tua ego eleuabo te vsq; ad me et
purificabo te ab infidelib⁹ **H**is
pmissis cōcludit rabbi samuel ad
rabbi ysaac **R**ed dato q̄ dīa sar-
racenzū et alchorani nichil cōtra-
nos cōvincāt **Q**uid dicem⁹ de euā-
gelio xp̄ianozū qd̄ nichil cōtinet a-
tā p̄pheticas et legē nostrā. sed ma-
nifeste cōtinet dicta oim̄ p̄phetarū
ecīā p̄missionū que in lege cōtinē-
tur sumēdo ea spūaliter put doctri-
na cōtinet xp̄iana. **E**t ideo dñe mi-
super hijs dubijs ad te reuero et
marie sē p̄mis p̄positis q̄ habui ex
nostris p̄phis. q̄a de alchorani tes-
timonio nō auro s̄ solū induxi h̄et
appareat q̄ om̄s littere xp̄iane cō-
sonant veritati et fidei et q̄ applau-
dāt ipōrū testimonio

Exphat tractat⁹ cōtra iudeos

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

LAIDES-
UND STADT-
IBLIOTHEK
DUSSELDORF

Small text at the top of the right-hand page, possibly a title or header.

Main body of text on the right-hand page, appearing as bleed-through from the reverse side.

Small red stamp or seal at the bottom of the right-hand page.